Пролетарыі ўсіх краін, злучайцеся!

Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

ЗВЯЗДА

Орган ЦК і МК КП(б)Б, ЦВК і СНК БССР

№ 19 (5145)
СТУДЗЕНЬ
22
АЎТОРАК
1935 г.
год выдання XVII

Са сцягам Леніна перамаглі мы ў баях за Окцябрскую рэволюцыю.
Са сцягам Леніна дабіліся мы рашаючых поспехаў у барацьбе за перамогу соцыялістычнага будаўніцтва.
З гэтым-жа сцягам пераможам мы ў пролетарскай рэволюцыі ва ўсім свеце.
НЯХАЙ ЖЫВЕ ЛЕНІНІЗМ!
(І. СТАЛІН)

Справа Леніна знаходзіцца ў моцных руках. Сцяг ленінізма рэе высока над светам

Пад кіраўніцтвам вялікага Сталіна большэвікі дабіліся таго, што соцыялізм у нашай краіне перамог

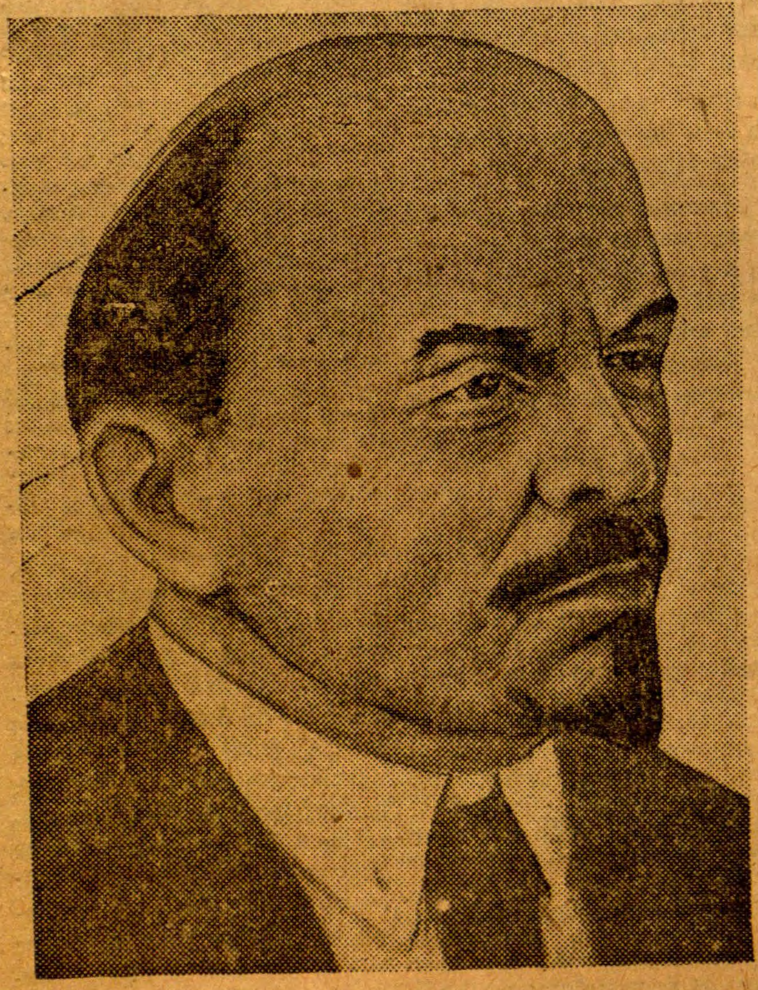

□ □ □ □ □ □ □ □ □ □

СПРАВА ЛЕНІНА — У МОЦНЫХ РУКАХ

Адзінаццаць год, як памёр Ленін. Найвышэйшым горным кражам ... гісторыі. ... бен быў правадыр рэволюцыі, які павядзе рабочы клас на гэты апошні і рашучы бой. Патрэбен быў Ста-

НЕАПУБЛІКАВАНЫ ДАКУМЕНТ В. І. ЛЕНІНА

АРТЫКУЛ ЛЕНІНА «КАРТЫ НА СТОЛ», НАКІРАВАНЫ СУПРОЦЬ ЛІКВІДАТАРАЎ, НАПІСАН ІМ У ПАРЫЖЫ Ў КАНЦЫ САКАВІКА 1912 г., У СУВЯЗІ З ПАДРЫХТОЎКАЙ ВЫБАРЧАЙ КАМПАНІІ Ў 4-Ю ДЗЯРЖАЎНУЮ ДУМУ. АРТЫКУЛ ПРЫЗНАЧАЎСЯ ДЛЯ ЛЕГАЛЬНА ВЫХОДЗІЎШАЙ У ПЕЦЕРБУРГУ БОЛЬШЭВІЦКАЙ ГАЗЕТЫ «ЗВЕЗДА». ПОСТСКРЫПТУМ, ЯКІ ЗНАХОДЗІЦЦА Ў КАНЦЫ АРТЫКУЛА, БЫЎ АПУБЛІКОВАН НАМІ Ў ЛЕНІНСКІМ ЗБОРНІКУ XXV, СТ. 323, ЯК ПІСЬМО Ў РЭДАКЦЫЮ «ЗВЕЗДЫ».

ІНСТЫТУТ МАРКСА-ЭНГЕЛЬСА-ЛЕНІНА ПРЫ ЦК ВКП(б).

В. І. ЛЕНІН

КАРТЫ НА СТОЛ

Мова княжства Манако ёсць мова, добра вядомая нашай знаці, панам, міністрам, членам дзяржаўнага совета і т. д. [1])

Вядома, хто ўвёў ва ўжытак гэту мову ў нашым дзяржаўным совеце! Вось чаму мы крыху здзівіліся, сустрэўшы ў газеце «Живое дело», № 8, тое выражэнне, якое пастаўлена ў загалоўку артыкула [2]).

Але справа не ў спосабе выражэння. Аўтарытэтнасць — сярод ліквідатараў асобы, ужыўшай яго (Л. Мартаў), важнасць закранутай тэмы («карты на стол» у пытаннях аб выбарчай кампаніі, яе прынцыпах, яе тактыцы і т. д.)—усё гэта прымушае нас падхапіць лозунг, незалежна ад таго, як ён выражан.

«Карты на стол» гэта — выдатны лозунг. І нам перш за ўсё хацелася-б, каб ён быў прыменен к газеце «Живое дело». Карты на стол, панове!

Людзі, вопытныя ў літаратурных справах, адразу вызначаюць характар выдання па складу супрацоўнікаў, па асобных нават выражэннях, якія ўказваюць на НАПРАМАК органа, калі гэты напрамак належыць да ліку колькі небудзь устанавіўшыхся і вядомых. Такім людзям даволі было аднаго погляду на газету «Живое дело», каб вызначыць яго прыналежнасць да ліквідатарскага напрамку.

Але шырокая публіка не так лёгка разбіраецца ў напрамку органаў, асабліва калі гутарка ідзе не аб тэарэтычных угрунтаваннях, а аб жывой палітыцы. Тут асабліва важна і асабліва да рэчы напомніць ... шаных палажэннях гэта тэорыя не заяўлена. Ці тая гэта тэорыя, аб якой нам паведаў, напр. г. В. Левіцкі ў № 11 «Нашей зари» за 1911 год. [3]). Далей, як-жа могуць ведаць чытачы газеты, ЯКІЯ метады адстойвалі для «адраджэння і СТВАРЭННЯ партыі» — відавочна, не створанай, г. зн. неіснуючай—якіясці неназваныя дзеячы акрытага руху! Чаму-б не назваць гэтых дзеячоў, калі гэта сапраўды дзеячы «адкрытага» руху, калі гэтыя словы не адна толькі ЎМОЎНАЯ фраза?

Пытанне-ж аб «метадах адраджэння і СТВАРЭННЯ партыі» — не якое-небудзь прыватнае пытанне, якое можа быць закранута і вырашана папутна, сярод іншых палітычных пытанняў, што цікавяць усякую газету. Не. Гэта — асноўнае пытанне. Нельга гаварыць ні аб выбарчай кампаніі партыі, ні аб выбарчай тактыцы партыі, ні аб кандыдатах партыі, пакуль гэта пытанне не вырашана. І вырашана яно павінна быць самым недвусэнсным, станоўчым чынам, бо тут, апрача яснага тэарэтычнага адказу, патрабуецца ПРАКТЫЧНАЕ вырашэнне.

Сафізмамі — і сафізмамі горшага сорту — з'яўляюцца нярэдка сустракаемыя разважанні, што, моў, у працэсе выбарчай кампаніі створацца або згуртуюцца элементы адраджэння і стварэння партыі і т. д. і т. п. Гэта — сафізм. бо партыя ёсць нешта АРГАНІЗАВАНАЕ. Выбарчай кампаніі рабочага класа няма і не можа быць, калі няма АДЗІНЫХ рашэнняў, адзінай ТАКТЫКІ, адзінай платформы, адзіных кандыдатур усяго класа або па крайняй ... ленага, афіцыяльнага ВЫКЛАДУ гэтых метадаў НЯМА. Пад прыкрыццем СЛОЎ адкрыты, адкрытага, аб адкрытых*)—атрымліваецца нешта зусім закрытае і ў самым сапраўдным сэнсе слова гурткавое, літаратарскі-гурткавое.

Прасобных літаратараў, ні перад кім не адказных, нічым адвольных стралкоў буржуазнай прэсы не адрозніваючыхся, мы ведаем. ІХ ПРАМОВЫ АБ «МЕТАДАХ», АБ ЛІКВІДАЦЫІ СТАРОГА МЫ ВЕДАЕМ.

Нічога больш мы не ведаем і не ведае ніхто ў АДКРЫТАЙ палітычнай дзейнасці. Вось вам парадокс, — мнімы парадокс, а на справе прамы натуральны прадукт УСІХ умоў рускага жыцця, — што ўпамянутая вышэй серыя распаўсюджанейшых буржуазных органаў аб «неадкрытай» палітычнай дзейнасці, рашэннях, лозунгах, тактыцы і інш. дакладней, хутчэй, прамей паведаміла масы, чым аб НЕІСНУЮЧЫХ рашэннях «дзеячоў адкрытага руху»!

Ці можа быць хто-небудзь стане сцвярджаць, што без афармленых рашэнняў магчыма выбарчая кампанія без афармленых рашэнняў магчыма вызначэнне дзесяткамі і сотнямі тысяч выбаршчыкаў у розных канцах краіны — і тактыкі, і платформы, і пагадненняў і кандыдатур??

Загаварыўшы аб «картах на стале», Мартаў закрануў самае хворае месца ліквідатараў, і нельга пераўвялічыць энергіі, з якой трэба перасцерагчы рабочых. Без афармленых рашэнняў, без усякіх пэўных адказаў на практычныя пытанні, без ...

□ □ □ □ □ □ □ □ □ □

ЦК ВКП(б)—ТАВАРЫШУ СТАЛІНУ

Любімаму правадыру большэвіцкай партыі, лепшаму другу працоўных і прыгнечаных усяго свету, вялікаму Сталіну, арганізатару найвялікшых перамог соцыялізма ў нашай краіне—жалобны сход XI з'езда советаў БССР сумесна з членамі ЦК і Менгаркома КП(б)Б, ЦК і ГК ЛКСМБ, Менскага гарадскога совета, ЦСПСБ, прысвечаны 11-годдзю смерці Леніна, шле сваё палкае пролетарскае прывітанне.

Пройдуць дзесяткі тысяч год, людзі дасягнуць такіх вышынь прагрэсу, якіх уявіць сабе не можа нават самая палкая фантазія, але гарная вяршыня, імя якой—Ленін, не зніжыцца, не пакрыецца дымкай забыцця. Яна будзе відна людзям з гэтай гістарычнай далечы, як паваротны пункт у гісторыі чалавецтва.

Некалькі тысячагоддзяў праддажалася барацьба прыгнечаных з прыгнятальнікамі, барацьба працоўных за вызваленне. Рэкамі лілася кроў лепшых людзей. Але вызваленне не прыходзіла. Патрэбна было, каб з'явіўся сучасны рабочы клас з яго дысцыплінай, вытрымансцю, згуртаванасцю, каб ён мог стаць у авангардзе ўсіх працоўных і прыгнечаных.

Маркс і Энгельс далі ў рукі рабочаму класу навуковую тэорыю, выпрацаваную ў барацьбе і асвяжаную на ўсім папярэднім вопыце барацьбы працоўных, асвяжаную на вышэйшых дасягненнях чалавечых ведаў. Маркс даў рабочаму класу зброю для барацьбы за соцыялізм—вучэнне аб дыктатуры пролетарыята.

Але патрэбен быў геніяльны правадыр, каб АДНАВІЦЬ марксізм, скажоны апартуністамі, і РАЗВІЦЬ яго далей, каб павесці рабочы клас у рашучы бой, выбраць зручны момант для бою і перамагчы ў гэтым баі. Такім правадыром быў Уладзімір Ільіч Ленін. Ленін уладаў усімі якасцямі геніяльнага правадыра рабочага класа. Ясная значэнне мэты, найвялікшая бясстрашнасць і непахісная воля да перамогі. Перамагчы ва што-б там ні стала, і мы пераможам капіталізм, калі не дрогнем, калі не спалохаемся — вось чаму вучыў Ленін рабочы клас.

Трусы, меншавікі і апартуністы ўсіх масцей палохалі рабочы клас труднасцямі і складанасцю абстаноўкі. Яны ўсімі сіламі прабавалі дапамагчы буржуазіі ўтрымаць рабочы клас у палушнямясці. Але Ленін не даваў змагацца з апартуністамі на працягу ўсяго свайго жыцця. «Калі-б не было выключна складанай абстаноўкі,—гаварыў Ленін,—то не было-б і рэвалюцыі. Ваўкоў баяцца—у лес не хадзіць».

А напярэдадні Кастрычніцкай рэвалюцыі Ленін, як камандарм, аддаваў загад:

«Скласці атрады найлепшых рабочых са стрэльбамі і бомбамі для наступлення і акружэння «цэнтраў» ворага (юнкерскія школы, тэлеграф і тэлефон і інш.) з лозунгам: ЗАГІНУЦЬ УСІМ, АЛЕ НЕ ПРАПУСЦІЦЬ НЕПРЫЯЦЕЛЯ».

Непрыяцель не быў прапушчан. Непрыяцель быў разгромлен. Для гэтага патрэбавалася не адна бойка, калі непрыяцель быў не адзін. «Двунадзесят моваў» контррэвалюцыйнай буржуазіі пеплі на пролетарскую рэвалюцыю, каб патапіць яе ў крыві. Рэвалюцыя вытрымала іспытанне агнём і мячом.

Ленін памёр, калі перад рэвалюцыяй практычна стала яшчэ больш цяжкая, яшчэ больш грандыёзная задача — пабудаваць соцыялізм. Ленін не раз падкрэсліваў, што перамога над ворагам у гаспадарчым будаўніцтве — больш цяжкая справа, чым перамога на полі бою. Патрэ-

лін.

Сталін быў бліжэйшым саратнікам Леніна, яго правай рукой у падрыхтоўцы Кастрычніцкай соцыялістычнай рэвалюцыі, у яе правядзенні, у арганізацыі перамогі над ворагам. Сталін застаецца да канца верным вучнем Леніна. І таксама як Ленін развіў тэорыю Маркса і прымяніў яе да новай абстаноўкі, так Сталін развіў вучэнне Леніна і прымяніў яго ў нашых умовах.

Калі памёр Ленін, не было яшчэ вырашана асноўнае пытанне: «хто каго» ні ў горадзе, ні ў вёсцы. Рабочы клас прыйшоў да ўлады ў адной з самых адсталых краін. Стратэгічны план Леніна заключаўся ў тым, каб, заваяваўшы ўладу, рушыцца даганяць эканамічна перадавыя краіны. Гэта значыць пасля грамадзянскай вайны гаспадарка краіны стала на непамерна больш нізкім узроўні, чым даваенны. І толькі з вышынь дасягненняў сёнешняга дня відаць, якая гэта была грандыёзная задача.

Здраднікі рабочага класа — трацкісты, зіноўеўцы, правыя ўхілісты, права-«левацкія» выродкі і т. п.—на ўсім працягу нашага шляху прабавалі звярнуць рэвалюцыю на шлях рэстаўрацыі капіталізма. Патрэбавалася найвялікшая бясстрашнасць і празорлівая мудрасць Сталіна, яго непахісная воля і ўпэўненасць у перамозе, каб правесці партыю і рабочы клас па ленінскаму шляху, каб перамагчы ўсе труднасці.

Пытанне «хто каго» вырашана канчаткова і беспаваротна. З поспехам завершана будаўніцтва фундамента соцыялізма і з такім-жа поспехам ідзе будаўніцтва будынка соцыялізма.

Соцыялістычныя адносіны настолькі моцна ўвайшлі ў быт і ў горадзе і на вёсцы, што іх можна ўжо асізаць рукамі.

У 1923 годзе валавая прадукцыя буйнай прамысловасці роўна была чатыром мільярдам рублёў. У 1934 годзе прадукцыя буйной прамысловасці роўна з тых на 49 мільярдам рублёў. Сельская гаспадарка настолькі змянілася, што я навят параўноўваць нельга з той што была адзінаццаць гадоў назад.

Мы былі адной з самых адсталых у тэхнічных адносінах краін. Мы сталі адной з самых перадавых. Па прадукцыі прамысловасці СССР стаіць сёння на першым месцы ў Еўропе, а па асобных галінах прамысловасці, напрыклад, трактарабудаўніцтву, — на першым месцы ў свеце. У нас—самая механізаваная сельская гаспадарка ў свеце і, зразумела, самая перадавая па сваёй грамадскай форме вытворчасць.

Такі вынік работы партыі пад кіраўніцтвам яе вялікага правадыра таварыша Сталіна за гэтыя адзінаццаць год. Справа Леніна знаходзіцца ў моцных руках. Сцяг ленінізма рэе высока над светам. Адбіты ўсе спробы апартуністаў звярнуць гэты сцяг. Вораг разбіт на-галаву. Але памыляецца той, хто думае, што вораг стаў бяскрыўдным, больш рухомым. Падняўшыся на аграмадную вышыню, рабочы клас, узначалены партыяй Леніна-Сталіна, ідзе да новых перамог. Найвялікшая пільнасць да прошукаў класавага ворага і яго подлых агентаў—такі лозунг нашага руху наперад.

(Перадавы артыкул «Праўды»).

[illegible] так дакладу высунуты Л. Мартавым лозунг: «карты на стол». Бо якраз у «Живого дела» карты—то пад сталом!

Тыя ідэі, якія пачынае праводзіць «Живое дело», распрацоўваліся колькі-небудзь паслядоўна і сістэматычна ТОЛЬКІ на працягу 2-х апошніх год у органах «Наша заря», «Жизнь», «Возрождение», «Дело жизни». Матэрыял за 2 гады сабраўся тут даволі значны. Не хапае толькі ЗВОДКІ і ў асаблівасці зводкі, зробленай іменна тымі, хто два гады займаўся такой распрацоўкай. Не хапае АДКРЫТАГА выкладу праваднікамі ліквідатарскіх ідэй тых вынікаў, да якіх прывялі іх два гады «работы» «Нашей зари».

І якраз тут аматары разгавораў аб «адкрытай рабочай партыі» аказваюцца аматарамі ЗАКРЫТАЙ ігры! Вы чытаеце, напрыклад, у № 8 у перадавым, што «шлях барацьбы за агульнае паляпшэнне і КАРЭННАЕ змяненне ўмоў працы і жыцця» ляжыць ПРАЗ «адстойванне ЧАСТКОВЫХ (курсіў аўтара артыкула) праў». Вы чытаеце ў заметцы таго-ж нумара аб нейкіх «пецербургскіх дзеячах адкрытага рабочага руху», што яны—«ЯК ЯНЫ ДА ГЭТАГА ЧАСУ» — будуць «папулярызаваць у с.-д. тыя метады адраджэння і стварэння пролетарскай с.-д. партыі, якія адстойваліся імі да гэтага часу».

Карты на стол! Што гэта за тэорыя адстойвання частковых праў? Ні ў якіх аформленых, афіцыяльных, групамі рабочых ці прадстаўнікамі груп прызнаных, АДКРЫТА агаловур усяго класа, або па крайняй меры перадавога яго слоя.

Сафізмы падобнага роду, глухія заявы ад імя ананімных, невядомых і неўлавімых ДЛЯ ПРОЛЕТАРЫЯТА адкрытых дзеячоў — хто толькі не называе сябе «дзеячом адкрытага рабочага руху»! Якіх толькі буржуа не прыкрывае гэта клічка!—усё гэта прадстаўляе найвялікшую небяспеку, ад якой нельга не перасцерагчы рабочых. Небяспека ў тым, што аб «адкрытым»-то выступленні гаворыцца ТОЛЬКІ ДЛЯ АДВОДУ ВАЧЭЙ, а на справе атрымліваецца горшы від ЗАКРЫТАЙ дыктатуры гуртка!

Крычаць супроць «падполля», хоць там мы бачым адкрытыя рашэнні—цяпер стаўшыя вядомымі ў значнай меры дзякуючы буржуазнай прэсе («Голосу земли», «Киевской мысли», «Русскому слову», «Голосу Москвы», «Новому времени»)—колькі СОЦЕНЬ ТЫСЯЧ чытачоў АДКРЫТА паведамлены цяпер аб зусім пэўных рашэннях, якія азначаюць сапраўднае адзінства выбарчай кампаніі. Але тыя, хто крычаць СУПРОЦЬ падполля, або ЗА «адкрытую палітычную дзейнасць», яўляюць нам якраз узор чык таго, калі яны ад аднаго берага адсталі, да другога не прысталі, старое кінута, аб новым адны толькі разгаворы.

«Метады адраджэння і стварэння», аб якіх гаворыць «Живое дело», мы ведаем — і ўсе АДКРЫТА ведаюць —толькі тыя, якія ў «Нашай заре» развіваліся і абараняліся. Іншых мы не ведаем ні адкрыта, ні як-небудзь інакш. Ні адзінай спробы абмеркаваць гэтыя метады — адкрыта ці інакш — прадстаўнікамі груп не было ні адзінага фармальнага і аформ удзелу хоць-бы дзесяткаў або соцень перадавікоў у абмеркаванні кожнай фразы, кожнага слова важных рашэнняў рабочай масе прападносяць.. думкі і наброскі НЕ НАЗВАНЫХ АДКРЫТА «дзеячоў адкрытага руху» г. зн. пп. Патрэсавых, Левіцкіх, Чацкіх, Ежовых, Ларыных.

Карты хаваюць, бо малейшая спроба раскрыць іх перад рабочымі пакажа ім ясней яснага, што тут не аб рабочай партыі ідзе гутарка, не аб рабочай палітыцы, а аб прапаведзі ЛІБЕРАЛЬНЫХ публіцыстаў, якія па-ліберальнаму клапоцяцца аб рабочых, ліквідуюць старое і бяссільны даць узамен хоць што-небудзь новае.

Небяспека вялікая. За фразамі аб «адкрытым»... заўтрашнім дні астаўляюць рабочых не ТОЛЬКІ без адкрытага, але і БЕЗ УСЯКАГА рашэння неадкладнейшых практычных пытанняў сёнешняй выбарчай кампаніі, сёнешняга партыйнага жыцця.

Няхай свядомыя рабочыя ўдумаюцца ў гэта небяспечнае становішча.

. S (1). Абавязкова прышліце хутчэй кнігі аб выбарчым законе 3-VI-07 або яшчэ экземпляр спраўчніка 1910 года. Апрача таго ЗАКОН (выбарчы) з каментарыямі ЮРЫСТА. Даведайцеся ў «вашых» і вышліце хутчэй. Без гэтага спадарожнік выбаршчыка немагчым. (2). Я зноў неакуратна атрымліваю «Звезду». Паўтарыце ў экспедыцыі. Дайце мой адрас (стары). Нельга-ж так неакуратна пасылаць. (3). Артыкул «Основы платформы» НЕ ТРЭБА праводзіць праз калегію; пусціце яго за подпісам і з падзагалоўкам (вопыт каментарыял); калегія не павінна «зацвярджаць» НІЯКАЙ платформы; майце на ўвазе, што тут адзін нялоўкі крок, і бучы не абярэцеся. Няхай калегія ўстрымаецца і прамаўчыць. Зацвярджэнне платформы — справа зусім іншай інстанцыі. (4). Пасылайце газеты, журналы, кнігі. Без гэтага бяда. (5) Пішыце дакладна, калі-ж штодзенная газета, які фармат і інш. (6). З «ЖИВ(ЫМ)ДЕЛОМ» ваюйце жывей — тады перамога забяспечана. Інакш бяда. Не бойцеся палемікі. Абавязкова 2-3 палемічных артыкулы ў тыдзень.

1) Княжства Манако — малюсенькая дзяржава на ўзбярэжжы Сярэдземнага мора, акружана тэрыторыяй Францыі; існуе, галоўным чынам, на даходы ад ігарнага дома ў гаралку Монтэ-Карло. «Мова княжства Манако»—мова ігракоў-карцёжнікаў.

2) Выражэнне: «Карты на стол» ужыта Мартавым у яго артыкуле «Ці змагацца з рэакцыяй», надрукаваным у ліквідатарскай газеце «Живое дело» № 8 ад (22) 9 сакавіка 1912 года.

3) Гутарка ідзе аб артыкуле В. Левіцкага «Наша канстытуцыя» і «барацьба за права» у журнале ліквідатараў «Наша заря» №11 за 1911 год. У гэтым артыкуле Левіцкі адстойваў неабходнасць стварэння «легальнага палітычнага таварыства».

*) У рукапісу — апіска: «аб адкрытымі». Словы: «адкрыты», «адкрытага», аб «адкрытых» прыведзены тут, як у рукапісу, без двукоссяў. — РЭД.

ТЭЛЕГРАМА ЛЕНІНА СТАЛІНУ

ТЭЛЕГРАМА ЛЕНІНА тав. СТАЛІНУ АД 20 ЛЮТАГА 1920 г. АДНОСІЦЦА К АПОШНЯМУ ЭТАПУ БАРАЦЬБЫ СОВЕЦКАЙ РЭСПУБЛІКІ З ДЗЕНІКІНАМ.

Ажыццяўленне плана, выпрацаванага тав. Сталіным і зацверджанага Леніным і ЦК, прывяло к паражэнню Дзенікіна ў рашучым баі каля Орла, у кастрычніку 1919 г. Разбітыя войскі Дзенікіна пачалі адступаць двума групамі: галоўнай — на Паўночны Каўказ, і меншай — на правабярэжную Украіну.

Адпаведна двум лініям адыходу праціўніка, войскі нашага Паўднёвага фронта падзяліліся на Каўказскі і Паўднёва-Заходні франты.

Войскі Паўднёва-Заходняга фронта, меўшага вялікае значэнне ў сувязі з нарастаўшай небяспекай вайны з Польшчай, у лютым 1920 г. дабілі адступаўшыя перад імі часці дзенікінцаў і занялі ўсю правабярэжную Украіну. Тым часам праследуемыя Чырвонай арміяй асноўныя сілы Дзенікіна адыйшлі ў сярэдзіне студзеня 1920 г. за рэкі Дон і Маныч. Тут яны папрабавалі затрымаць наступленне армій нашага Каўказскага фронта і дабіліся некаторых частковых поспехаў. У канцы лютага — пачатку сакавіка чырвоныя войскі на-галаву разбілі дзенікінцаў, пачаўшых паспешна адступаць к Новарасійску.

Тэлеграма Леніна аб неабходнасці паскорыць перакідку падмацаванняў з Паўднёва-Заходняга фронта на Каўказскі адносіцца якраз к моманту некаторых поспехаў праціўніка ў раёне Растова і Новачаркаска.

Інстытут Маркса-Энгельса-Леніна пры ЦК ВКП(б).

ЧЛЕНУ РВС ПАЎДНЁВА-ЗАХОДНЯГА ФРОНТА т. СТАЛІНУ

МАСКВА, 20 лютага 1920 г. Становішча на Каўказскім фронце набывае ўсё больш сур'ёзны характар. Па сёнешняй абстаноўцы не выключана магчымасць страты Растова і Новачаркаска, а таксама спробы праціўніка развіваць поспех далей на поўнач з пагрозай Данецкаму раёну.

Прыміце выключныя меры для паскарэння перавозак 42 і Латышскай дывізій і па ўзмацненню іх боездольнасці.

Разлічваю, што, ацэньваючы агульную абстаноўку, вы разгорнеце ўсю вашу энергію і дасягнеце сур'ёзных рэзультатаў.

№ 36-III ЛЕНІН.

ТЭЛЕГРАФНЫ АДКАЗ т. СТАЛІНА НА ТЭЛЕГРАМУ ЛЕНІНА

Можаце быць упэўнены, што будзе зроблена ўсё магчымае.

[illegible]

11 год таму назад працоўныя нашай краіны на труднейшым пераломе нашай рэволюцыі страцілі свайго правадыра, страцілі таварыша Леніна.

За гэтыя 11 год пад тваім мудрым кіраўніцтвам СССР ператварыўся ў магутную шчаслівую краіну, у якой народы, вызваленыя ад усякіх пут эксплаатацыі, натхнёныя і арганізаваныя партыяй Леніна, будуюць соцыялістычнае бясккласавае грамадства.

На працягу ўсяго часу пасля смерці Леніна ты, дарагі Сталін, цвёрда і непахісна вёў партыю і рабочы клас па намечанаму шляху, да перамогі соцыялізма. Ты, таварыш Сталін, адстаяў і развіў ленінскую тэорыю аб магчымасці пабудовы соцыялізма ў адной краіне. З аграмаднай жалезнай энергіяй ты выкрыў усе атакі контррэволюцыйнага трацкізма і правых апартуністаў, якія апалчыліся на пераможнае соцыялістычнае будаўніцтва.

У табе, таварыш Сталін, увасоблен увесь вопыт партыі. У табе мы бачым увасабленне непахіснай сілы і волі, невычарпальнай энергіі, увасабленне непрымірымасці да ўсякіх адхіленняў ад генеральнай лініі партыі.

XI год таму назад каля труны тав. Леніна ты разам з партыяй, з усімі працоўнымі даў клятву не шкадаваць сваіх сіл для таго, каб ахоўваць і ўмацоўваць дыктатуру пролетарыята і ўсімі сіламі мацаваць Саюз Совецкіх Рэспублік.

Тваё мудрае кіраўніцтва забяспечыла небывалы росквіт усяго Саюза Совецкіх Соцыялістычных Рэспублік і ўмацаванне дыктатуры пролетарыята.

У вялікай брацкай сям'і народаў мацнее, расцвітае Совецкая Беларусь, магутны фарпост на рубяжы з капіталістычным светам і неадлучная частка вялікага Совецкага Саюза.

Мы клянемся табе, родны таварыш Сталін, што і ў далейшым будзем бязлітасна змагацца супроць яўных і скрытых класавых ворагаў пролетарскай дыктатуры. На гнуснае злачынства здраднікаў радзіме — падонкаў зіноўеўскай контррэволюцыйнай групы, злaдзейскі забіўшых аднаго з лепшых сыноў нашай радзімы, твайго лепшага саратніка і друга таварыша Кірава мы адкажам канчатковым выкараненнем усіх ворагаў рабочага класа.

Яшчэ больш будзем мацаваць дыктатуру пролетарыята. Будзем як зяніцу вока ахоўваць чырвоныя рубяжы Совецкага Саюза.

Няхай жывуць Советы — органы магутнай пролетарскай дыктатуры, праваднікі мудрай палітыкі партыі Леніна-Сталіна!

Няхай жыве вялікая ленінская партыя і яе сталінскі Цэнтральны Камітэт!

Няхай жыве наш родны, любімы правадыр партыі і ўсіх працоўных таварыш **Сталін!**

Старшыня XI Усебеларускага з'езда советаў А. ЧАРВЯКОЎ.

Сакратар XI Усебеларускага з'езда советаў М. ЛЯЎКОЎ

ПАРАДАК РАБОТ XI УСЕБЕЛАРУСКАГА З'ЕЗДА СОВЕТАЎ 22 СТУДЗЕНЯ

З 11 ГАДЗІН РАНІЦЫ ПАСЯДЖЭННІ КАМІСІЙ:

1. Па справаздачы ўрада — у зале пасяджэнняў СНК.
2. Па дакладу НК Аховы здароўя — у зале пасяджэнняў ЦВК
3. Па дакладу Наркамзема — у габінеце тав. Бенека.
4. Пасяджэнне мандатнай камісіі — у габінеце т. Ляўкова.

***

У 3½ гадзіны нарада кіраўнікоў дэлегацый — у ЦК КП(б)Б

***

У 5½ гадзін вечара пасяджэнне партгрупы з'езда ў Доме комасветы (вул. Карла Маркса).

У 7½ гадзіны заключнае пасяджэнне з'езда.

Падняўшыся на аграмадную вышыню, рабочы клас, узначальваемы партыяй Леніна—Сталіна, ідзе к новым перамогам. Найвялікшая пільнасць да прошукаў ворага і яго подлых агентаў—такі пароль нашага руху ўперад

В. І. ЛЕНІН

Пачатак рэволюцыі ў Расіі

Жэнева, серада 25 (12) студзеня

Велізарнейшыя гістарычныя падзеі адбываюцца ў Расіі. Пролетарыят паўстаў супроць царызма. Пролетарыят быў давэдзен да паўстання ўрадам. Цяпер наўрад ці магчымы сумненні ў тым, што ўрад наўмысна даваў параўнаўча беспарашкодна развіцца стачачнаму руху і пачацца шырокай дэманстрацыі, жадаючы давесці справу да прымянення ваеннай сілы. І ён давёў да гэтага. Тысячы забітых і параненых — такавы вынікі Крывавай нядзелі 22 (9) студзеня ў Пецярбургу. Войска перамагло бяззбройных рабочых, жанчын і дзяцей. Войска адалела непрыяцеля, расстрэльваючы ляжаўшых на зямлі рабочых. «Мы далі ім добры ўрок!» з невыразімым цынізмам гавораць цяпер царскія слугі і іх еўрапейскія лакеі з кансерватыўнай буржуазіі.

Так, урок быў вялікі. Рускі пролетарыят не забудзе гэтага ўрока. Самыя непадрыхтаваныя, самыя адсталыя слаі рабочага класа, наіўна верыўшыя ў цара і шчыра жадаўшыя мірна перадаць «самому цару» просьбы змучанага народу, усе яны атрымалі ўрок ад ваеннай сілы, кіруемай царом ці дзядзяй цара, вялікім князем Уладзімірам.

Рабочы клас атрымаў вялікі ўрок грамадзянскай вайны; рэволюцыйнае выхаванне пролетарыята за адзін дзень шагнула ўперад так, як яно не магло-б шагнуць у месяцы і годы шэрага, будзённага, забітага жыцця. Лозунг геройскага пецербургскага пролетарыята:

больш шырокія масы рабочага класа і гарадской беднаты. Узбраенне народу становіцца адной з бліжэйшых задач рэволюцыйнага момента.

Толькі ўзброены народ можа быць сапраўдным аплотам народнай свабоды. І чым хутчэй удасца ўзброіцца пролетарыяту, чым далей пратрымаецца ён на сваёй ваеннай пазіцыі забастоўшчыка-рэволюцыянера, тым хутчэй дрогне войска, тым больш знойдзецца сярод салдат людзей, якія зразумеюць, нарэшце, што яны робяць, якія стануць на бок народу супроць ізвергаў, супроць тырана, супроць забойцаў бяззбройных рабочых, іх жонак і дзяцей. Як-бы ні скончылася цяперашняе паўстанне ў самым Пецярбургу, ва ўсякім выпадку яно няўхільна і немінуча стане першай ступенню да яшчэ больш шырокага, больш свядомага, больш падрыхтаванага паўстання. Ураду, можа быць, удасца адтэрмінаваць час расплаты, але адтэрміноўка толькі зробіць больш грандыёзным наступны крок рэволюцыйнага націску. Адтэрміноўку толькі выкарыстае соцыял-дэмакратыя для згуртавання радоў арганізаваных байцоў і распаўсюджвання вестак аб пачыне пецярбургскіх рабочых. Пролетарыят будзе прымыкаць да барацьбы, пакідаючы фабрыкі і заводы, рыхтуючы сабе ўзбраенне. У асяродзе гарадской беднаты, у асяродзе мільёнаў сялянства будуць шырэй і шырэй несціся лозунгі барацьбы за свабоду. Рэволюцыйныя камітэты будуць асноўвацца на кожнай фабрыцы, у кожным раёне горада, у кожным значным сяле. Паўстаўшы народ стане звяргаць усе і ўсялякія ўрадавыя ўстановы царскага самадзяржаўя, абвяшчаючы неадкладнае склікание Устаноўчага схода.

І. В. СТАЛІН

АБ ЛЕНІНЕ

Прамова на вечары крэмлёўскіх курсантаў 28 студзеня 1924 г.

Таварышы! Мне сказалі, што ў вас тут наладжан вечар успамінаў аб Леніне, а я запрошан на вечар у якасці аднаго з дакладчыкаў. Я лічу, што няма патрэбы рабіць звязны даклад аб дзейнасці Леніна. Я думаю, што было-б лепш абмежавацца паведамленнем раду фактаў, адзначаючых некаторыя асаблівасці Леніна як чалавека і як дзеяча. Паміж гэтымі фактамі, можа быць, і не будзе ўнутранай сувязі, але гэта не можа мець рашаючага значэння для таго, каб атрымаць агульнае ўяўленне аб Леніне. Ва ўсякім выпадку, я не маю магчымасці ў даным выпадку даць вам больш таго, што абяцаў вышэй.

ГОРНЫ АРОЛ

Упершыню я пазнаёміўся з Леніным у 1903 г. Праўда, гэтае знаёмства было не асабістае, а завочнае, у парадку перапіскі. Але яно пакінула ва мне незгладзімае ўражанне, якое не пакідала мяне за ўвесь час маёй работы ў партыі. Я быў тады ў Сібіры, у ссылцы. Знаёмства з рэволюцыйнай дзейнасцю Леніна з канца 90-х гадоў і асабліва пасля 1901 года, пасля выдання «Іскры», прывяло мяне да пераканання, што мы маем у асобе Леніна чалавека незвычайнага. Ён не быў тады ў маіх вачах простым кіраўніком партыі, ён быў яе фактычным арганізатарам, бо ён адзін разумеў унутраную сутнасць і неадкладныя патрэбы нашай партыі. Калі я параўноўваў яго з астатнімі кіраўнікамі нашай партыі, мне ўвесь час здавалася, што саратнікі Леніна — Плеханаў, Мартаў, Аксельрод і іншыя — стаяць ніжэй Леніна цэлай галавой, што Ленін у параўнанні з імі не проста

вядзе гутарку, самую звычайную гутарку з самымі звычайнымі дэлегатамі канферэнцыі. Не скрыю, што гэта паказалася мне тады некаторым парушэннем некаторых неабходных правіл.

Толькі ўпаследку я зразумеў, што гэтая прастата і скромнасць Леніна, гэтае імкненне астацца непрыкметным, або, ва ўсякім разе, не кідацца ў вочы і не падкрэсліваць сваё высокае становішча, — гэта рыса прадстаўляе адну з самых сільных старон Леніна, як новага правадыра новых мас, простых і звычайных мас найглыбейшых «нізоў» чалавецтва.

СІЛА ЛОГІКІ

Замячацельны былі дзве прамовы Леніна, якія ён выказаў на гэтай канферэнцыі: аб бягучым моманце і аб аграрным пытанні. Яны, на жаль, не захаваліся. Гэта былі натхнёныя прамовы, прывёўшыя ў бурнае захапленне ўсю канферэнцыю. Незвычайная сіла пераканання, прастата і яснасць аргументацыі, кароткія і ўсім зразумелыя фразы, адсутнасць рысоўкі, адсутнасць галавакружыцельных жэстаў і эфектных фраз, якія б'юць на ўражанне, — усё гэта выгодна адзначала прамовы Леніна ад прамоў звычайных «парламенцкіх» аратараў.

Але мяне захапіў тады не гэты бок прамоў Леніна. Мяне захапіла тая непераадалімая сіла логікі ў прамовах Леніна, якая некалькі суха, але затое грунтоўна авалодвае аўдыторыяй, паступова электрызуе яе і потым бярэ яе ў палон, як кажуць, без астачы. Я

галаву некаторым правадырам, робіць іх заносливымі і ганарыстымі. Часцей за ўсё ў такіх выпадках пачынаюць святкаваць перамогу, спачываць на лаўрах. Але Ленін ні на ёту не быў падобен на такіх правадыроў. Наадварот, іменна пасля перамогі станавіўся ён асабліва пільным і насцярожаным. Помніцца, як Ленін настойліва ўнушаў тады дэлегатам: «Першая справа — не захапляцца перамогай і не ганарыцца; другая справа — замацаваць за сабой перамогу; трэцяя — дабіць праціўніка, бо ён толькі пабіт, але далёка яшчэ не дабіт». Ён едка высмейваў тых дэлегатаў, якія лёгкамысленна запэўнялі, што «ад гэтага часу з меншавікамі пакончана». Яму нятрудна было даказаць, што меншавікі ўсё яшчэ маюць карэнні ў рабочым руху, што з імі трэба змагацца ўмеючы, усяляк унікаючы пераацэнкі сваіх сіл і, асабліва, недаацэнкі сіл праціўніка.

«Не ганарыцца перамогай», — гэта тая самая асаблівасць у характары Леніна, якая памагла яму цвяроза ўзважваць сілы праціўніка і страхаваць партыю ад магчымых нечаканасцей.

ПРЫНЦЫПОВАСЦЬ

Правадыры партыі не могуць не даражыць думкай большасці сваёй партыі. Большасць — гэта сіла, з якою не можа не лічыцца правадыр. Ленін гэта разумеў не горш, чым усякі іншы кіраўнік партыі. Але Ленін ніколі не станавіўся палоннікам большасці, асабліва калі гэта большасць не мела пад сабой прынцыповай асновы. Бывалі моманты ў гісторыі нашай партыі, калі думка большасці або мінутныя інтарэсы пар-

кай, якая мае за сабой будучыню, з'яўляецца палітыка паслядоўнага інтэрнацыяналізма, бо ён ведаў, што прынцыповая палітыка ёсць адзіна правільная палітыка.

Вядома, што і ў гэтай спрэчцы за новы Інтэрнацыянал Ленін аказаўся пераможцам.

«Прынцыповая палітыка ёсць адзіна правільная палітыка», — гэта тая самая формула, пры дапамозе якой Ленін браў прыступам новыя «непрыступныя» пазіцыі, заваёўваючы на бок рэволюцыйнага марксізма лепшыя элементы пролетарыята.

ВЕРА Ў МАСЫ

Тэарэтыкі і правадыры партыі, якія ведаюць гісторыю народаў, якія праштудзіравалі гісторыю рэволюцый ад пачатку да канца, часам хварэюць адной непрыстойнай хваробай. Хвароба гэта называецца боязню мас, няверʼем у творчыя здольнасці мас. На гэтай глебе ўзнікае часам нейкі арыстакратызм правадыроў у адносінах да мас, не спрактыкаваных у гісторыі рэволюцый, але заклікаканых ламаць старое і будаваць новае. Боязнь, што стыхія можа разбушавацца, што масы могуць «паламаць шмат лішняга», жаданне разыграць ролю мамкі, якая стараецца вучыць масы па кніжках, але не жадае вучыцца ў мас, —такава аснова гэтага роду арыстакратызма.

Ленін прадстаўляў поўную процілегласць такім правадырам. Я не ведаю другога рэволюцыянера, які так глыбока верыў-бы ў творчыя сілы пролетарыята і ў рэволюцыйную мэтазгоднасць яго класавага інстынкту, як Ленін. Я не ведаю

Першы факт. Перыяд перад Кастрычніцкім пераваротам, калі мільёны рабочых, сялян і салдат, падганяемыя крызісам у тылу і на фронце, патрабавалі міру і свабоды; калі генералітэт і буржуазія падрыхтоўвалі ваенную дыктатуру ў інтарэсах «вайны да канца»; калі ўся так званая «грамадская думка», усе так званыя «соцыялістычныя партыі» стаялі супроць большэвікоў, трэтыруючы іх «нямецкімі шпіёнамі»; калі Керэнскі прабаваў загнаць у падполле — і часткова паспеў ужо загнаць — партыю большэвікоў; калі ўсё яшчэ магутныя дысцыплінаваныя арміі аўстра-германскай кааліцыі стаялі супроць нашых стомленых і разлагаўшыхся армій, а заходнееўрапейскія «соцыялісты» благапалучна прабывалі ў блоку са сваімі ўрадамі ў інтарэсах «вайны да поўнай перамогі»...

Што значыла падняць паўстанне ў такі момант? Падняць паўстанне ў такой абстаноўцы—гэта значыць паставіць усё на карту. Але Ленін не баяўся рызыкнуць, бо ён ведаў, бачыў сваім яснавідучым вокам, што паўстанне немінуча, што паўстанне пераможа, што паўстанне ў Расіі падрыхтуе канец імперыялістычнай вайны, што паўстанне ў Расіі ўскалыхне змучаныя масы Захада, што паўстанне ў Расіі ператворыць вайну імперыялістычную ў вайну грамадзянскую, што паўстанне дасць Рэспубліку советаў, што Рэспубліка советаў паслужыць аплотам рэволюцыйнага руху ва ўсім свеце.

Вядома, што гэтае рэволюцыйнае прадбачанне Леніна збылося ўпаследку з небывалай дакладнасцю.

...ракатваецца цяпер па ўсёй Расіі. Падзеі развіваюцца з паражаючай быстрынёй. Усеагульная стачка ў Пецярбургу расце. Усё прамысловае, грамадскае і палітычнае жыццё паралізавана. У панядзелак 23 (10) студзеня сутычкі рабочых з войскам становяцца больш жорсткімі. Наперакор ілжывым урадавым паведамленням, кроў льецца ва многіх і многіх частках сталіцы. Узнімаюцца рабочыя Колпіна. Пралетарыят узбройваецца і ўзбройвае народ. Рабочыя захвацілі, кажуць, Сестрарэцкі склад зброі. Рабочыя запасаюцца рэвальверамі, куюць сабе зброю са сваіх інструментаў, здабываюць бомбы для адчайнай барацьбы за свабоду. Усеагульная стачка ахапляе правінцыі. У Маскве 10.000 чалавек ужо кінула работу. На заўтра (чацвер 26 (13) студзеня) назначана ўсеагульная стачка ў Маскве. Успыхнуў мяцеж у Рызе. Маніфестуюць рабочыя ў Лодзі, рыхтуецца паўстанне Варшавы, адбываюцца дэманстрацыі пралетарыята ў Гельсінгфорсе. У Баку, Одэсе, Кіеве, Харкаве, Коўне і Вільні расце браджэнне рабочых і шырыцца забастоўка. У Севастопалі гараць склады і арсенал морскага ведамства, і войска адмаўляецца страляць у паўстаўшых матросаў. Стачка ў Рэвелі і ў Саратаве. Узброеная сутычка з войскам рабочых і запасных у Радаме.

Рэвалюцыя разрастаецца. Урад пачынае ўжо мітусіцца. Ад палітыкі крывавай рэпрэсіі ён прабуе перайсці да эканамічных уступак і адчапіцца падачкай або абяцаннем дзевяцігадзіннага рабочага дня. Але ўрок крывавага дня не можа прайсці дарма. Патрабаванне паўстаўшых пецярбургскіх рабочых, — неадкладнае скліканне Устаноўчага сходу на аснове ўсеагульнага, прамога, роўнага і тайнага выбарчага права — павінна стаць патрабаваннем усіх бастуючых рабочых. Неадкладнае зверджэнне ўрада — вось лозунг, якім адказалі на бойню 22 (9) студзеня нават верыўшыя ў цара пецярбургскія рабочыя, адказалі вуснамі іх правадыра, свяшчэнніка Георгія Гапона, які сказаў пасля гэтага крывавага дня: «У нас няма больш цара. Рака крыві аддзяляе цара ад народу. Няхай жыве барацьба за свабоду!».

Няхай жыве рэвалюцыйны пралетарыят! — скажам мы. Усеагульная стачка ўзнімае і мабілізуе ўсё

Неадкладнае ўзбраенне рабочых і ўсіх грамадзян наогул, падрыхтоўка і арганізацыя рэвалюцыйных сіл для знішчэння ўрадавых улад і ўстаноў, вось тая практычная аснова, на якой могуць і павінны злучыцца для агульнага ўдару ўсе і ўсякія рэвалюцыянеры. Пралетарыят заўсёды павінен ісці сваім самастойным шляхам, не аслабляючы сваёй сувязі з сацыял-дэмакратычнай партыяй, памятаючы аб сваіх вялікіх канчатковых мэтах выратавання ўсяго чалавецтва ад усякай эксплаатацыі. Але гэта самастойнасць сацыял-дэмакратычнай пралетарскай партыі ніколі не прымусіць нас забыць аб важнасці агульнага рэвалюцыйнага націску ў момант настаяшчай рэвалюцыі. Мы, сацыял-дэмакраты, можам і павінны ісці незалежна ад рэвалюцыянераў буржуазнай дэмакратыі, ахоўваючы класавую самастойнасць пралетарыята, але мы павінны ісці рука ў руку ў часе паўстання, пры нанясенні прамых удараў царызму, пры адпоры войску, пры нападах на бастыліі праклятага ворага ўсяго рускага народу.

На пралетарыят усёй Расіі глядзіць цяпер з ліхаманкавай нецярплівасцю пралетарыят усяго свету. Звяржэнне царызма ў Расіі, геройскі пачатае нашым рабочым класам, будзе паваротным пунктам у гісторыі ўсіх краін, аблягчэннем справы ўсіх рабочых, усіх нацый, ва ўсіх дзяржавах, ва ўсіх канцах зямнага шара. І няхай кожны сацыял-дэмакрат, няхай кожны свядомы рабочы памятае аб тым, якія найвялікшыя задачы ўсенароднай барацьбы ляжаць цяпер на яго плячах. Няхай не забывае, што ён прадстаўляе патрэбы і інтарэсы і ўсяго сялянства, усёй масы працоўных і эксплаатуемых, усяго народу супроць агульнанароднага ворага. Ва ўсіх перад вачыма стаіць цяпер прыклад герояў-пралетарыяў Пецярбурга.

Няхай жыве рэвалюцыя!

Няхай жыве паўстаўшы пралетарыят!

Студзень 1905 г.

...вышэйшага тыпу, горны арол, які не ведае страху ў барацьбе і смела вядзе ўперад партыю па няведаных шляхах рускага рэвалюцыйнага руху. Гэтае ўражанне так глыбока запала мне ў душу, што я адчуў неабходнасць напісаць аб ім аднаму свайму блізкаму сябру, які быў тады ў эміграцыі, патрабуючы ад яго водзыву. Праз некаторы час, будучы ўжо ў ссылцы ў Сібіры, — гэта было ў канцы 1903 г., — я атрымаў захапляючы адказ ад майго сябра і простае, але глыбока змястоўнае пісьмо Леніна, якога, як аказалася, пазнаёміў мой сябр з маім пісьмом. Пісьмяцо Леніна было параўнальна невялікае, але яно давала смелую, бясстрашную крытыку практыкі нашай партыі і замячацельна яснае і сціслае ізлажэнне ўсяго плана работы партыі на бліжэйшы перыяд. Толькі Ленін умеў пісаць аб самых заблытаных рэчах так проста і ясна, сцісла і смела — калі кожная фраза не гаворыць, а страляе. Гэтае простае і смелае пісьмяцо яшчэ больш умацавала мяне ў тым, што мы маем у асобе Леніна горнага арла нашай партыі. Не магу сабе дараваць, што гэтае пісьмо Леніна, як і многія іншыя пісьмы па прывычцы старога падпольшчыка, я спаліў.

З гэтага часу пачалося маё знаёмства з Леніным.

СКРОМНАСЦЬ

Упершыню я сустрэўся з Леніным у снежні 1905 г. на канферэнцыі бальшавікоў у Таммерфорсе (у Фінляндыі). Я спадзяваўся ўбачыць горнага арла нашай партыі, вялікага чалавека, вялікага не толькі палітычна, але, калі хочаце, і фізічна, бо Ленін рысаваўся ў маім уяўленні ў выглядзе велікана, статнага і прадстаўнічага. Якава-ж было маё расчараванне, калі я ўбачыў самага звычайнага чалавека, ніжэй сярэдняга росту, які нічым, літаральна нічым не адрозніваўся ад звычайных смертных...

Прынята, што «вялікі чалавек» звычайна павінен пазніцца на сходы, з тым, каб члены схода з заміраннем сэрца чакалі яго паяўлення, прычым перад паяўленнем вялікага чалавека члены схода папярэджваюць: «тсс... цішэй... ён ідзе». Гэтая абраднасць здавалася мне не лішняй, бо яна імпануе, унушае павагу. Якава-ж было маё расчараванне, калі я даведаўся, што Ленін з'явіўся на сход раней дэлегатаў і, забіўшыся недзе ў кутку, па-прасцяцку

...як казалі тады многія з дэлегатаў: «Логіка ў прамовах Леніна — гэта нейкія ўсясільныя шчупальцы, якія ахапляюць цябе з усіх бакоў абцугамі і з абдымкаў якіх няма моцы вырвацца: або здавайся, або рашайся на поўны правал».

Я думаю, што гэтая асаблівасць у прамовах Леніна з'яўляецца самым моцным бокам яго аратарскага майстэрства.

БЕЗ ХНЫКАННЯ

Другі раз сустрэў я Леніна ў 1906 г. на Стакгольмскім з'ездзе нашай партыі. Вядома, што на гэтым з'ездзе бальшавікі асталіся ў меншасці, пацярпелі паражэнне. Я ўпершыню бачыў тады Леніна ў ролі пераможанага. Ён ні на ёту не быў падобен на тых правадыроў, якія хныкаюць і ўныва юць пасля паражэння. Наадварот, паражэнне ператварыла Леніна ў згустак энергіі, натхняючы сваіх староннікаў да новых баёў, да будучай перамогі. Я кажу аб паражэнні Леніна. Але якое гэта было паражэнне? Трэба было паглядзець на праціўнікаў Леніна, пераможцаў на Стакгольмскім з'ездзе — Плеханава, Аксельрода, Мартава і іншых: яны вельмі мала былі падобны на сапраўдных пераможцаў, бо Ленін у сваёй бязлітаснай крытыцы меншавізма не пакінуў на іх, як кажуць, жывога месца. Я помню, як мы, дэлегаты-бальшавікі, збіўшыся ў кучу, глядзелі на Леніна, пытаючыся ў яго парады. У прамовах некаторых дэлегатаў сквазілі змораннасць, уныне. Помніцца, як Ленін у адказ на такія прамовы едка працадзіў праз зубы: «Не хныкайце, таварышы, мы напэўна пераможам, бо мы правы». Нянавісць да хныкаючых інтэлігентаў, вера ў свае сілы, вера ў перамогу — вось аб чым гаварыў тады з намі Ленін. Адчувалася, што паражэнне бальшавікоў з'яўляецца часовым, што бальшавікі павінны перамагчы ў бліжэйшым будучым.

«Не хныкаць з прычыны паражэння» — гэта тая самая асаблівасць у дзейнасці Леніна, якая памагла яму згуртоўваць вакол сябе адданую да канца і верачую ў свае сілы армію.

БЕЗ ГАНАРЫСТАСЦІ

На наступным з'ездзе ў 1907 г. у Лондане, бальшавікі аказаліся пераможцамі. Я ўпершыню бачыў тады Леніна ў ролі пераможца. Звычайна перамога кружыць

...рэннымі інтарэсамі пралетарыята. У такіх выпадках Ленін, не задумваючыся, рашуча станавіўся на бок прынцыповасці супроць большасці партыі. Больш таго, ён не баяўся выступаць у такіх выпадках літаральна адзін супроць усіх, разлічваючы на тое, — як ён часта казаў аб гэтым, — што «прынцыповая палітыка ёсць адзіна правільная палітыка».

Асабліва характэрны ў гэтых адносінах два наступныя факты.

Першы факт. Перыяд 1909-1911 г.г., калі партыя, разбітая контррэвалюцыяй, перажывала поўнае разлажэнне. Гэта быў перыяд бязвер'я ў партыю, перыяд павальнага бегства з партыі не толькі інтэлігентаў, але часткова і рабочых, перыяд адмаўлення падполля, перыяд ліквідатарства і развалу. Не толькі меншавікі, але і бальшавікі прадстаўлялі тады цэлы рад фракцый і плыней, большай часткай адарваных ад рабочага руху. Вядома, што ў гэты іменна перыяд узнікла ідэя поўнай ліквідацыі падполля і арганізацыі рабочых у легальную, ліберальную сталыпінскую партыю. Ленін быў тады адзіным, які не паддаўся агульнаму паветрю і высока трымаў сцяг партыйнасці, збіраючы разрозненыя і разбітыя сілы партыі з дзіўнай цярплівасцю і з нябывалым упорствам, ваюючы супроць усіх і ўсякіх антыпартыйных плыней унутры рабочага руху, адстойваючы партыйнасць з нябывалай мужнасцю і з нябачанай настойлівасцю.

Вядома, што ў гэтай спрэчцы за партыйнасць Ленін аказаўся потым пераможцам.

Другі факт. Перыяд 1914-1917 г г., перыяд разгару імперыялістычнай вайны, калі ўсе ці амаль усе сацыял-дэмакратычныя і сацыялістычныя партыі, паддаўшыся агульнаму патрыятычнаму чаду, аддалі сябе на ўслужэнне айчыннаму імперыялізму. Гэта быў перыяд, калі II Інтэрнацыянал схіліў свае сцягі перад капіталам, калі перад шавіністычнай хваляй не ўстаялі нават такія людзі, як Плеханаў, Каўцкі, Гэд і іншыя. Ленін быў тады адзіным ці амаль адзіным, які падняў рашучую барацьбу супроць сацыял-шавінізма і сацыял-пацыфізма, выкрываў здрадніцтва Гэдаў і Каўцкіх і клеймiў палавінчатасць межавумачных «рэвалюцыянераў». Ленін разумеў, што ён мае за сабой нязначную меншасць, але гэта не мела для яго рашаючага значэння, бо ён ведаў, што адзінавернай паліты-

...бы так бязлітасна бічаваць самазадаволеных крытыкаў «хаосу рэвалюцыі» і «вакханаліі самачынных дзеянняў мас», як Ленін. Помніцца, як у часе адной гутаркі, у адказ на заўвагу аднаго з таварышоў, што «пасля рэвалюцыі павінен устанавіцца нармальны парадак», Ленін саркастычна заўважыў: «бяда, калі людзі, жадаючыя быць рэвалюцыянерамі, забываюць, што найбольш нармальным парадкам у гісторыі з'яўляецца парадак рэвалюцыі».

Адсюль пагардлівыя адносіны Леніна да ўсіх тых, якія стараліся звысока глядзець на масы і вучыць іх па кніжках. Адсюль нястомная прапаганда Леніна: вучыцца ў мас, асмысліць іх дзеянні, старанна вывучаць практычны вопыт барацьбы мас.

Вера ў творчыя сілы мас — гэта тая самая асаблівасць у дзейнасці Леніна, якая давала яму магчымасць асмысліць стыхію і накіроўваць яе рух у руслю пралетарскай рэвалюцыі.

ГЕНІЙ РЭВАЛЮЦЫІ

Ленін быў народжан для рэвалюцыі. Ён быў сапраўды геніем рэвалюцыйных узрываў і велізарнейшым майстрам рэвалюцыйнага кіраўніцтва. Ніколі ён не адчуваў сябе так свабодна і радасна, як у эпоху рэвалюцыйных патрасенняў. Гэтым я зусім не хачу сказаць, што Ленін аднолькава адабраў усякае рэвалюцыйнае патрасенне, або што ён заўсёды і пры ўсякіх умовах стаяў за рэвалюцыйныя ўзрывы. Ніколькі. Гэтым я хачу толькі сказаць, што ніколі геніяльная празорлівасць Леніна не праяўлялася так поўна і выразна, як у часе рэвалюцыйных узрываў. У дні рэвалюцыйных паваротаў ён літаральна расцвітаў, станавіўся яснавідцам, прадугадваў рух класаў і магчымыя зігзагі рэвалюцыі, бачачы іх, як на далоні. Не дарма гаворыцца ў нашых партыйных колах, што «Ільіч умее плаваць у хвалях рэвалюцыі, як рыба ў вадзе».

Адсюль «здзіўляючая» **яснасць** тактычных лозунгаў і «галавакружыцельная» **смеласць** рэвалюцыйных замыслаў Леніна.

Успамінаюцца два асабліва характэрныя факты, якія адзначаюць гэтую асаблівасць Леніна.

...Народных Камісараў прабаваў прымусіць мяцежнага генерала, галоўнакамандуючага Духоніна, спыніць ваенныя дзеянні і адкрыць перагаворы з немцамі аб перамір'і. Помніцца, як Ленін, Крыленка (будучы галоўнакамандуючы) і я адправіліся ў Галоўны штаб у Пітэры к проваду для перагавораў з Духоніным. Мінута была жуткая. Духонін і Стаўка катэгарычна адмовіліся выканаць загад Саўнаркома. Камандны састаў арміі знаходзіўся цалкам у руках Стаўкі. Што датычыць салдат, то невядома было, што скажа 12-мільённая армія, падначаленая так званым армейскім арганізацыям, настроеным супроць Совецкай улады. У самым Пітэры, як вядома, наспявала тады паўстанне юнкераў. Апрача таго, Керэнскі ішоў на Пітэр вайной. Помніцца, як пасля некаторай паўзы каля провада твар Леніна засвяціўся нейкім незвычайным святлом. Відаць было, што ён ужо прыняў рашэнне. «Пойдзем на радыёстанцыю, — сказаў Ленін, — яна нам саслужыць карысць: мы звольнім у спецыяльным загадзе генерала Духоніна, назначым на яго месца галоўнакамандуючым т. Крыленка і звернемся да салдат праз галаву каманднага састава з заклікам — акружыць генералаў, спыніць ваенныя дзеянні, звязацца з аўстра-германскімі салдатамі і ўзяць справу міру ў свае ўласныя рукі».

Гэта быў «скачок у невядомае». Але Ленін не баяўся гэтага «скачка», наадварот, ён ішоў яму насустрач, бо ён ведаў, што армія хоча міру, і яна заваюе мір, змятаючы па шляху да міру ўсе і ўсякія перашкоды, бо ён ведаў, што такі спосаб усталявання міру не пройдзе дарэмна для аўстра-германскіх салдат, што ён развяжа цягу да міру на ўсіх без выключэння франтах.

Вядома, што гэтае рэвалюцыйнае прадбачанне Леніна таксама збылося ўпаследку з усёй дакладнасцю.

Геніяльная празорлівасць, здольнасць быстра схватваць і разгадваць унутраны сэнс надыходзячых падзей — гэта тая самая ўласцівасць Леніна, якая дапамагла яму намячаць правільную стратэгію і ясную лінію паводзін на паваротах рэвалюцыйнага руху.

АБ СТАНОВІШЧЫ І РАЗВІЦЦІ ЖЫВЁЛАГАДОЎЛІ У БССР

Даклад наркома земляробства БССР тав. К. Ф. Бенека на XI Усебеларускім з'ездзе советаў

Беларуская ССР у адпаведнасці з гаспадарчым раёнаваннем Совецкага Саюза па напрамку сельскай гаспадаркі з'яўляецца раёнам жывёлагадоўлі і тэхнічных культур.

Наяўнасць вялікай колькасці натуральных сенажацей і выпасаў (на жаль, вельмі запушчаных), неабмежаваныя магчымасці пашырэння гэтых відаў угоддзяў за кошт асушкі і культывавання балот, раскарчовак і расчыстак хмызнякоў, спрыяючыя кліматычныя ўмовы для развіцця каштоўнейшых кармовых культур (канюшына і інш. кармовыя травы, клубнекарашплоды, сіласныя і т. д.) і зярна складаюць усе ўмовы для таго, каб у бліжэйшыя гады ператварыць Совецкую Беларусь у краіну перадавой, высокапрадукцыйнай соцыялістычнай жывёлагадоўлі.

БССР па жывёлагадоўлі ў Совецкім Саюзе ўжо зараз займае даволі значнае месца, што відаць з наступных лічбаў за 1933 г.

Пры ўдзельнай вазе па пасеўплошчы ў 2.9 проц. доля БССР у жывёлагадоўлі Саюза складае 4.8 проц. па конях, 4.0 проц. па буйнай рагатай жывёле, 3.6 проц. па авечках і 12,8 проц. па свіннях.

Таму, указанні правадыра партыі т. **СТАЛІНА** аб тым, што

«справы жывёлагадоўлі павінны ўзяць у свае рукі ўся партыя, усе нашы работнікі, партыйныя і беспартыйныя, маючы на ўвазе, што праблема жывёлагадоўлі з'яўляецца зараз такой-жа першачарговай праблемай, якой была ўчора ўжо вырашаная з поспехам зернавая». —

мае выключнае значэнне для БССР, як рэспублікі, у якой жывёлагадоўля і свінагадоўля ў асаблівасці з'яўляюцца вядучымі галінамі сельскай гаспадаркі, маюць усе магчымасці і павінны заняць выдатнае месца ва ўсім Саюзе.

Адной з важнейшых задач другой пяцігодкі з'яўляецца вырашэнне праблемы жывёлагадоўлі. І вось сёння я павінен далажыць вам, як мы гэту задачу выконваем і як мы выконваем указанні тав. **Сталіна**, рашэнні пленума ЦК ВКП(б) і пленума ЦК КП(б)Б аб жывёлагадоўлі.

Становішча і развіццё жывёлагадоўлі за апошнія гады характарызуецца наступнымі адноснымі велічынямі па гадах.

ВІДЫ	1928 г.	1929 г.	1930 г.	1931 г.	1932 г.	1933 г.
1. Коні	100,0	99,0	92,2	81,0	73,3	71,7
2. Буйн. рагат. жывёла	100.0	94,6	81,0	75,9	69,1	71,2
3. Свінні	100.0	88,5	78.5	82,9	67,7	67,5
4. Авечкі	100,0	91,0	82,2	72,5	60,9	53,5

Аналіз прыведзеных даных паказвае, што, пачынаючы з 1929 г., першага года рэканструкцыйнага перыяда, стада рэспублікі па ўсіх відах жывёлагадоўлі рэзка зніжаецца, і гэта зніжэнне прадаўжаецца ўключна аж да 1933 г. Асабліва рэзка скарацілася пагалоўе авечак, якіх у 1933 г. засталося толькі 53.5 проц. ад колькасці, якая была ў 1928 г.

Велізарныя страты панесены таксама па астатніх відах жывёлагадоўлі.

Гэтыя-ж даныя паказваюць, што найбольш інтэнсіўны тэмп зніжэння стада адбыўся ў першыя гады рэканструкцыйнага перыяда і наадварот, у апошнія гады зніжэнне адбывалася ў меншых размерах. Вось, напрыклад, калі за 1929-32 г. конскае пагалоў'е паменшылася на 26,7, то за 1933 г. мы маем змяншэнне толькі на 2,6 проц., па свіннях—адпаведна 32.3 проц. і 0 2 проц. і па авечках—39,1 проц. і 7 4 проц. і маем нязначны прырост на 2,1 па буйнай рагатай жывёле.

Жорсткая класавая барацьба, якая разгарнулася ў беларускай вёсцы вакол пытання калектывізацыі, шалёнае кулацкае супраціўленне соцыялістычнай рэканструкцыі сельскай гаспадаркі, прамая шкодніцкая дзейнасць у 1931-1932 г. у апараце Наркамзема, трактарацэнтраў і навукова-даследчых установах, узмоцненая агітацыя кулакоў і іх агентуры за забой прадукцыйнай жывёлы і ў першую чаргу маладняка, за знішчэнне коней, як асноўнага цягла ў сельскай гаспадарцы—нанеслі вялікія страты жывёлагадоўлі БССР.

Вы памятаеце аб тым, што шалёную агітацыю вяло кулацтва ў 1929-1932 гг. за забой маладняка, за знішчэнне коней і ўсялякай іншай жывёлы. Вы памятаеце аб тым што ў свой час у Беларусі гуляла тэорыя аб тым, што авечка з'яўляецца невыгоднай жывёлай у сельскай гаспадарцы, што авечку трэба знішчыць, а разгортваць у Беларускай рэспубліцы развіццё толькі буйнай рагатай жывёлы і свіней. Гэта тэорыя гуляла аж да 1933 года, калі ёй палажыў канец Соўнарком сваёй пастановай ад 20-га жніўня 1933 г., які рэзка асудзіў гэту тэорыю, і з гэтага часу пачалі арганізоўваць аўцаводчыя таварныя фермы ў БССР.

Тав. **Сталін** на XVII партз'ездзе даў усім партарганізацыям, советам і зямельным органам прамое заданне, што «1934 г. павінен і можа стаць годам пералому да пад'ёму ва ўсёй жывёлагадоўчай гаспадарцы».

Гэтага задання правадыра нашай партыі мы не выканалі, і сёння мы павінны з усёй адкрытасцю і рашучасцю падкрэсліць, што агульнае становішча жывёлагадоўлі па БССР прадаўжае заставацца яўна нездавальняючым, што пацвярджаецца наступнай табліцай параўнання стада 1934 і 1933 г. па БССР і СССР па выніках перапісу на ліпень:

план сіласавання. Значных зрухаў дабілася рэспубліка і па такому важнейшаму паказальніку, як захаванне маладняка, што відаць з наступных лічбаў па выніках перапісу на ліпень месяц.

ВІДЫ МАЛАДНЯКА	Захавана ў калгасна-сялян. сектару тыс. галоў		Захавана на 100 матак (па ягнятах) на 100 дарослых	
	1933 г.	1934 г.	1933 г.	1934 г.
Цялят да 6 мес.	245,6	340,5	26.0	37,0
Парасят да 4 мес.	692,1	732,9	223,0	271,1
Ягнят	931,1	623,8	107,0	108,0

Прыведзеныя даныя паказваюць, што пры скарачэнні прыплоду ягнят (што тлумачыцца рэзкім скарачэннем стада аўцаматак у другую палову 1933 года), па цялятах і парасятах ёсць значны рост як у абсалютных лічбах, так і на 100 матак. Гэта вельмі важны паказальнік, бо ў павелічэнні маладняка закладзена аснова далейшага росту стада пры ўмовах, вядома, захавання гэ-

Неабходна адзначыць, што па асобных раёнах хістанне ў захаванні маладняка даволі значнае. У той час, як рад раёнаў дабіліся вялікіх поспехаў у справе барацьбы за вырошчванне прыплоду, паасобныя раёны дапусцілі масавае знішчэнне маладняка і ў 1934 г.

Аналізуючы змены стада ў 1934 г. у адносінах да 1933 г., неабходна адзначыць наступныя раёны, даўшыя найбольшы прырост ці най-

апароснай і акотнай кампаніі 1935 г., якая пачалася ўжо, падняць усю масу рабочых соўгасаў, калгаснікаў і працоўных аднаасобнікаў на справу захавання маладняка, на рашучую барацьбу з астаткамі кулацтва, якія безумоўна будуць прабаваць затрымаць развіццё соцыялістычнай жывёлагадоўлі.

На жаль, многія кіраўнікі раёнаў і калгасаў забываюць аб гэтым. І ў выніку ў адным, напрыклад, Жлобінскім раёне на працягу аднаго толькі месяца мы маем змяншэнне пагалоўя.

Таварышы, так далей быць не можа. З'езд советаў павінен па гэтаму пытанню даць рашучае ўказанне Наркамзему, райза і кіраўніцтву калгасаў і павінен звярнуцца да ўсіх калгаснікаў з указаннем на тое, што класавы вораг прадаўжае сваю барацьбу супроць нас. І калі мы не будзем дастаткова пільны, да таго часу, пакуль не будзем сачыць за калгаснай маемасцю як за сваім дабром, мы не даб'емся поспехаў. Кулак будзе шкодзіць на найбольш паражальных для нас участках. Кулацкае ахвосце будзе біцца за тое, каб знішчыць нашу растучую соцыялістычную жывёлагадоўлю.

ЖЫВЁЛАГАДОЎЛЯ СОЦЫЯЛІСТЫЧНАГА СЕКТАРА

Пераходжу да становішча жывёлагадоўлі ў нашым соцыялістычным сектары.

Пры агульным нездавальняючым становішчы жывёлагадоўлі ў рэспубліцы, па соцыялістычнаму сектару за справаздачны перыяд дасягнуты вялікія поспехі, аб чым гавораць перш за ўсё наступныя даныя аб росце стада:

а) Соўгасы

ВІДЫ ЖЫВЁЛЫ	1928 г.	1930 г.	1934 г.
1. Коні	5,8	8,8	24,8
2. Буйн. рг. жывёла	13,6	38,7	75,6
3. Свінні	2,5	17,6	161,8
4. Авечкі	0,8	1,4	3,4

б) Калгасы

ВІДЫ ЖЫВЁЛЫ	1928 г.	1930 г.	1934 г.
1. Коні	4,5	101,5	389.9
2. Буйн. раг. жывёла	12,4	161,5	513,2
3. Свінні	3,1	65,2	186.9
4. Авечкі	6,8	99,7	134.8

Такім чынам з 1928 г. па 1934 г. пагалоўе жывёлы соўгасаў па рэспубліцы ўзрасло па конях і авечках у 4 разы, па буйнай рагатай жывёле ў пяць раз, а па свіннях у 64 разы. Шпаркa расло ў гэтыя гады і аграмаджанае стада калгасаў, якое павялічылася:

па конях	у 86 разоў
па буйнай рагатай жывёле	41 »
па свіннях	60 »
па авечках	19 »

З ростам пагалоўя жывёлы соц. сектара павялічылася і ўдзельная вага яе ў агульным пагалоўі рэспублікі.

У 1934 г. у соцсектары знаходзіцца больш чым палова ўсяго пагалоўя коней, больш як трэць буйнай рагатай жывёлы, амаль чвэртка свіней і 12 проц. пагалоўя авечак усяго пагалоўя БССР.

Гэты рост пагалоўя соцсектара з'яўляецца вынікам агульных поспехаў краіны Советаў у соцыялістычным будаўніцтве, перамогі калгаснага ладу ў вёсцы, паспяховага вырашэння зернавой праблемы, велізарнай дапамогі, якую аказвае саюзны ўрад у справе будаўніцтва жывёлагадоўчых соўгасаў і калгасаў.

На гэтым з'ездзе асобна трэба ад-

...ліма высокі, аднак, у параўнанні з мінулым годам, ён некалькі зменшыўся, асабліва па парасятах, выхад парасят на свінаматку і на апарос у параўнанні з 1933 г. павялічыўся амаль у два разы, хоць абсалютная колькасць дзелавога прыплоду ўсё яшчэ нізкая.

На асобных раёнах і фермах хістанне процанта, адыход у маладняка вымяраецца дзесяткамі.

Вось некалькі прыкладаў:

Раёны з найменшым проц. адыходу

НАЗВА РАЁНА	Процант адыходу
I. МТФ (цяляты)	
Менскі	7,5
Глускі	6,3
Тураўскі	6,8
Суражскі	7,1
II. СТФ (парасяты)	
Аршанскі	8,5
Пухавіцкі	6,2
Лепельскі	6,1

ў Чачэрску тапяцца як відаць таму, што не вытрымліваюць кіраўніцтва, якое мы маем у Чачэрскім раёне па зямельных справах. Больш таго, тав. Гарбачоў, у вас у Чачэрскім раёне нават свінні і тыя тонуць. Вось вам прыклад: СТФ калгаса «1-е мая». Тут у кастрычніку 1934 г. свіння ўтанула ў малацэ **(смех)**. На такім кіраўніцтве жывёлагадоўляй, калі каровы тонуць у балоце, свінні — ў малацэ, зразумела, далёка не ўедзеш. А тав. Гарбачоў, стары зямельны работнік, не малады член партыі, совецкую работу ведае, ведае калгаснае будаўніцтва і вось у яго такая ганебная з'ява па жывёлагадоўлі. Адсюль зразумела, чаму Чачэрскі раён па жывёлагадоўлі ідзе ў радзе горшых раёнаў.

Які вывад неабходна зрабіць з прыведзеных даных аб захаванні маладняка па паасобных раёнах і фермах?

Частка ферм, лік якіх у сучасны момант значна павялічыўся і якія налічваюцца дзесяткамі ў кожным амаль раёне, звялі процант адыходу маладняка да самага нязначнага мінімума, а некаторыя і поўнасцю ліквідавалі адыход. Гэтым самым яшчэ раз разбіта кулацка-прышчэпаўская тэорыя аб так званай «немінучай натуральнай норме адыходу».

Побач з лепшымі, перадавымі фермамі, у кожным раёне ёсць фермы, так званыя прарыўныя, па якіх адыход маладняка даходзіць да 50 і больш процантаў. У выніку гэтага сярэдні процант адыходу па большасці раёнаў і па БССР усё яшчэ вельмі вялікі.

Адгэтуль ужо ў бягучую апельную, апаросную і акотную кампанію ў кожным раёне неабходна паставіць зусім практычную, канкрэтную задачу — выцягнуць гэтыя адстаючыя, прарыўныя фермы ў рады перадавых. Неабходна сканцэнтраваць увагу на гэтых фермах, дакапацца да прычын, выклікаючых падзеж, ліквідаваць гэтыя прычыны, устанавіць асобны нагляд за гэтымі фермамі з боку райза, спецыялістаў, сельсоветаў. Трэба не забываць, што мерапрыемствы па выцягванню прарыўных ферм у перадавыя неабходна намячаць і праводзіць не тады, калі маладняк ужо згінуў, а зараз, калі ферма рыхтуецца да апаросаў, ацёлаў, акотаў.

Рост колькасці ферм і пагалоўя ў іх, арганізацыйна-гаспадарчае ўмацаванне ферм і павышэнне прадукцыйнасці жывёлагадоўлі рэзка павышаюць ролю калгасаў у здачы дзяржаве прадукцыі жывёлагадоўлі.

Разам з гэтым трэба падкрэсліць, што за сярэднімі цыфрамі скрываецца рад ферм, якія сваіх абавязкаў перад дзяржавай не выканалі, у выніку чаго план здачы мяса па БССР не закончан. Асабліва дрэнна

ВІДЫ ЖЫВЁЛЫ	1933 г.	1934 г.	1934 г. у проц. к 33 г. па БССР	1934 г. у проц. к 33 г. па СССР
Коні — усяго	783,0	710,9	90,8	94,2
рабочыя	692,3	623,2	90,0	90,9
Буйн. рагат. жывёла — усяго	1565,5	1597,7	102,1	110,4
кароў	1041,2	949,0	91,1	100,0
Свінні — усяго	1548,5	1518,0	98,0	143,9
Авечак і коз — усяго	1844,8	1231,0	66,7	103,4

З гэтай табліцы трэба зрабіць вывад: у той час, калі па Совецкаму Саюзу ў 1934 г. адбыўся рост стада па ўсіх відах, за выключэннем коней, прычым асабліва вялікі прырост далі свінні, па БССР змяншэнне пагалоўя прадаўжаецца, за выключэннем буйнай рагатай жывёлы, па якой ёсць невялікі рост, пры гэтым і ў перыяд 1933-34 г.г. найбольшае скарачэнне адбылося па авечках, конях і каровах.

Некаторыя «эканамісты» і «жывёлаводы» прабуюць тлумачыць скарачэнне стада неспрыяючымі кліматычнымі ўмовамі 1933 г. для ўборкі траў, у выніку чаго, як быццам, рад раёнаў перажылі вялікія труднасці з кармамі ў зіму 1933-34 г.

Гэта, з дазволу сказаць, тэорыя, з'яўляецца варожай нам, кулацкай па зместу і яе могуць падтрымліваць толькі ворагі партыі і дыктатуры пролетарыята, або шляпы, якія паўтараюць словы кулака і прыкрываюць сапраўднае становішча справы.

Тэорыяй недахвату кармоў хочуць прыкрыць кулацкую работу, хочуць прыкрыць тую шкодніцкую работу, якая праводзілася амаль што да апошняга часу і ў сістэме зямельных органаў, навукова-даследчых станцыях і ў радзе калгасаў. Гэту тэорыю трэба адкінуць, бо лічбы па раёнах, аб якіх я буду гаварыць ніжэй, выразна сведчаць аб тым, што асноўная і галоўная прычына падзення жывёлагадоўлі—гэта дрэнная работа зямельных органаў, дрэнная работа советаў на месцах, РВК, дрэнная работа многіх праўленняў калгасаў. І толькі ў некаторай нязначнай частцы калгасаў можна аднесці памяншэнне або слабы рост за кошт недахвату кармоў, хоць у мінулым годзе ўрад аказаў значную дапамогу, выдзеліўшы сена і некаторую частку канцэнтраваных кармоў для падтрымання тых калгасаў, якія сапраўды не мелі дастатковай колькасці кармоў.

З усёй рашучасцю трэба падкрэсліць, што асноўнай рашаючай прычынай нездавальняючага росту стада ў БССР з'яўляецца тое, што да гэтага часу гэтай важнейшай справай Наркамзем і яго сістэма, а таксама РВК і сельсоветы штодзенна канкрэтна не займаліся, не ведалі сапраўднага становішча кожнай фермы і кожнага калгаса, канкрэтна, па-дзелавому не кіравалі жывёлагадоўляй і не праяўлялі дастатковай рэволюцыйнай пільнасці і пакуль што яшчэ не змагаюцца па-большэвіцку за соцыялістычную жывёлагадоўлю. Гэта з усёй відавочнасцю ўскрыта Цэнтральным Камітэтам КП(б)Б і нашым большэвіцкім друкам, асабліва «Праўдой» у Дуброўне, Касцюковічах, Чавусах і іншых раёнах і калгасах. Гэта паказалі таксама спецыяльныя абследванні і заслухоўванне на СНК дакладаў рады старшынь РВК у апошні перыяд (Бешанковічы, Сянно, Шклоўск, Чачэрск і інш.).

Вось вам прыклады, якія былі ўскрыты ЦК КП(б)Б і СНК БССР. Успомніце Касцюковіцкую і Дубровенскую справы, якія былі ўскрыты цэнтральным органам нашай партыі «Правдой», і па Касцюковічах газетай «Социалистическое Земледелие».

Калі мы па сігналах нашага друку паслалі туды людзей, калі пачалі і ў Дубровенскім, і ў Касцюковіцкім, і ў іншых раёнах сапраўды знаёміцца, у чым справа, чаму ў гэтых раёнах ёсць значны забой маладняка, чаму значна змяншаецца жывёла, то выявілася, што ў Дуброўне існавала цэлая арганізацыя, аб якой ведала б. кіраўніцтва райвыканкома, аб якой ведалі земоргаяы. Забой маладняка, вывазка мяса спекулянтамі з Дуброўны ў Ленінград, Маскву і рад іншых гарадоў рабіліся на вачах усяго раённага кіраўніцтва. У Касцюковічах было тое-ж самае становішча, але яшчэ ў больш шырокіх размерах. У гэтых раёнах становішча з жывёлагадоўляй застаецца нездавальняючым і да гэтага часу.

У дакументах ЦК КП(б)Б і СНК ускрыта сутнасць нездавальняючага росту і становішча жывёлагадоўлі ў БССР наогул і ў паасобных раёнах у прыватнасці. Толькі на аснове ўказання тав. **Сталіна**, пастановы чэрвеньскага і лістападаўскага пленумаў ЦК ВКП(б) і ЦК КП(б)Б па жывёлагадоўлі можам вывесці і выведзем соцыялістычную жывёлагадоўлю БССР на шырокі шлях развіцця.

Толькі самакрытычны падыход да работы, якую мы праводзім па жывёлагадоўлі, дасць нам магчымасць узняць жывёлагадоўлю на высокую ступень.

Да таго часу, пакуль будуць паўтараць кулацкія тэорыі, пакуль будзем прыкрываць сваю бяздарнасць, бяздарнасць зямельных органаў, бяздарнасць паасобных кіраўнікоў калгасаў, бяздарнасць паасобных раённых кіраўнікоў,—да таго часу мы не зможам падыйсці да справы ўздыму жывёлагадоўлі па-большэвіцку.

Прызнаючы нездавальняючым становішча жывёлагадоўлі ў БССР, трэба ўсё ж адзначыць, што ў мінулым 1934 г. намеціўся зрух у бок некаторага паляпшэння ў справе ўздыму жывёлагадоўлі наогул і росту соцыялістычнай жывёлагадоўлі ў асаблівасці.

У 1934 г. больш арганізавана і паспяхова праведзена злучная кампанія па ўсіх сектарах і відах жывёлы, чым створана адна з важнейшых прадпасылак выканання плана развіцця стада ў 1935 г. Некалькі палепшылася работа ферм, асабліва па такому важнаму паказальніку, як скарачэнне адыходу маладняка. З поспехам выканан план сенакашэння, і першы год не толькі выканалі, але значна перавыканалі

Раёны, даўшыя найбольшы прырост стада	Стада 1934 г. у проц. да 1933 г.	Раёны, даўшыя найбольш. скарачэнне стада	Стада 1934 г. у проц. да 1933 г.
І. Буйная рагатая жывёла (калгасна-сял. сектар).			
1. Менскі	115,4	1. Сенненскі	93,7
2. Парыцкі	115 5	2. Церахаўскі	85,7
3. Петрыкоўскі	114,0	3. Веткаўскі	85,2
4. Слуцкі	119,3	4. Касцюковіцкі	84,1
5. Заслаўскі	120,8	5. Клімавіцкі	78,1
6. Клічаўскі	116,9	6. Крупскі	89,5
		7. Лельчыцкі	89,7
ІІ. Свінні.			
1. Мазырскі	129,0	1. Расонскі	59,2
2. Менскі	120,4	2. Сенненскі	51,4
3. Парыцкі	130,0	3. Сіроцінскі	62,0
4. Петрыкоўскі	121,7	4. Церахаўскі	73,1
5. Ч.-Слабодскі	110,7	5. Асвейскі	58,7
6. Асіпавіцкі	118,1	6. Бешанковіцкі	49,4
7. Бярэзінскі	118,4	7. Горацкі	69,0
8. Глускі	117 2	8. Дрысенскі	52,4
9. Ельскі	145,0		
10. Жлобінскі	123,7		
11. Заслаўскі	188 0		
12. Любаньскі	117,0		
ІІІ. Авечкі.			
1. Заслаўскі	135,6	1. Чэрыкаўскі	34,5
2. Дрысенскі	90,7	2. Чачэрскі	38,2
3. Полацкі	90,7	3. Веткаўскі	24,1
		4. Тураўскі	19,1

З прыведзеных матэрыялаў відаць, што ў той час як рад раёнаў дабіліся ў адпаведнасці з указаннямі тав. **Сталіна** сапраўднага пералому ў росце стада, другая частка раёнаў дапусціла агіднейшае змяншэнне пагалоўя, асабліва па свіннях і авечках і гэтым паставіла рэспубліку па росту пагалоўя на апошняе месца ў Саюзе ССР.

Я прашу дэлегатаў з'езда заўважыць, што па ўсіх відах жывёлы, па ўсіх паказальніках дрэннага захавання жывёлы праходзіць Сенненскі раён.

Тут на з'ездзе ўчора выступаў тав. Качук, старшыня РВК, і выступаў зусім справядліва наконт таго, што Дуброўна і рад іншых раёнаў падвялі па ільну. Тав. Качуку з прэзідыума некалькі раз кідалі рэпліку аб тым, каб ён сказаў, што робіцца ў раёне з жывёлагадоўляй. Я павінен сказаць з трыбуны з'езда, што Сенненскі раён з'яўляецца па жывёлагадоўлі самым дрэнным раёнам. Таварышы дабіліся ў Сянно вялікіх поспехаў па ільнаводству, але поспехі па ільнаводству з'яўляюцца няцвёрдымі, нямоцнымі да таго часу, пакуль яны не разгорнуць жывёлагадоўлю, да таго часу пакуль у іх не будзе гною, да таго часу, пакуль у іх не будзе пасеваў канюшыны. Да таго часу пакуль яны гэтыя два важнейшыя камяні ў фундамент сельскай гаспадаркі не пакладуць, яны не здолеюць дабіцца ўстойлівага, пастаяннага ўраджаю па ільну. Таму, тав. Качук, я ўжо не гавару аб тым значэнні, якое мае жывёлагадоўля наогул, але калі вы не будзеце займацца жывёлагадоўляй, то і па ільнаводству не зможаце ісці ў радзе першых. Трэба сенненскай дэлегацыі, трэба калгаснікам Сенненшчыны да сваіх поспехаў па ільнаводству заваяваць яшчэ поспех і па развіццю жывёлагадоўлі. Нельга цярпець такога становішча, калі Сенненскі раён даў самыя горшыя паказальнікі, як я мы маем па Беларусі.

Дрэнна ідзе справа ў Сіроцінскім, Церахаўскім, Асвейскім, Бешанковіцкім і іншых раёнах па свіннях. І Бешанковіцкаму раёну трэба зрабіць адпаведныя вывады па развіццю жывёлагадоўлі наогул.

Прырост стада авец даў толькі адзін Заслаўскі раён. У Дрысенскім і Полацкім раёнах ёсць некаторае паніжэнне, большае паніжэнне па аўцах дае Чэрыкаўскі, Церахаўскі, Чачэрскі, Веткаўскі і Тураўскі раёны.

І толькі рад раёнаў дабіліся значных поспехаў. Значная колькасць раёнаў дае ганебныя паказальнікі, значнае памяншэнне пагалоўя, асабліва па свіннях і па авечках. І такія раёны, як Чачэрскі, Бешанковіцкі, Клімавіцкі, Касцюковіцкі, паставілі нашу рэспубліку ў рад апошніх абласцей і рэспублік СССР. Апублікаваныя лічбы аб становішчы жывёлагадоўлі па ўсяму Саюзу сведчаць аб тым, што Беларусь знаходзіцца на другім месцы ад заду, ззаду нас знаходзіцца наш сусед — Заходняя вобласць, з якою мы спаборнічаем.

Вось гэтае становішча, у якім мы зараз знаходзімся, патрабуе ад нас, ад усіх калгасаў, ад усіх калгаснікаў, ад усіх работнікаў зямельнай сістэмы, ад усіх нашых сельсоветаў незвычайнай работы, праяўлення надзвычайнай энергіі для таго, каб нашу жывёлагадоўлю ў 1935 г. падняць да ўзроўню, якога дабіліся лепшыя вобласці Совецкага Саюза.

Усім раёнам і ў першую чаргу прарыўным, неабходна зрабіць адпаведныя вывады з урокаў 1934 года і, рыхтуючыся да ацёльнай,

значыць тую вялікую дапамогу, якую ўрад Саюза і ЦК ВКП(б) па ініцыятыве тав. Сталіна аказалі ўсім калгаснікам і ўсяму нашаму калгаснаму будаўніцтву шляхам спісання па Саюзу 435,6 мільёнаў руб., у тым ліку па БССР 19,7 мільёнаў руб.

Такую дапамогу можа аказаць сялянству і пераможнаму калгаснаму ладу толькі тая краіна, дзе замацавалася дыктатура пролетарыята, дзе ўсім нашым жыццём кіруе наша слаўная комуністычная партыя, яе ленінскі ЦК ВКП(б) і правадыр пролетарыята ўсяго свету — вялікі **Сталін. (Воплескі).**

Калгаснае стада прадукцыйнай жывёлы, як правіла, сканцэнтравана на калгасных таварных фермах.

Калгаснымі фермамі, арганізацыя якіх па БССР распачата была толькі ў 1931 г. (аўцагадоўчых толькі ў 1933 г.), за тры гады ахоплена пераважная частка калгасаў, прычым асабліва значны рост ферм вызначыўся за апошні час, што знаходзіцца ў прамой сувязі з выкананнем дырэктывы чэрвеньскага пленума ЦК ВКП(б), які падкрэсліў «рашучую ролю калгасных таварных жывёлагадоўчых ферм у справе развіцця жывёлагадоўлі» і ўказаў, што «арганізацыйна-гаспадарчае ўмацаванне існуючых калгасных таварных ферм і стварэнне новых ферм у кожным калгасе павінна стаць першачарговай задачай партыйных і совецкіх арганізацый».

Разам з гэтым неабходна падкрэсліць, што больш як дзве трэці калгасаў не маюць яшчэ аўцагадоўчых ферм, больш паловы не маюць свінагадоўчых і каля адной трэці калгасаў не маюць ферм буйнай рагатай жывёлы, не лічачы калгасаў, арганізаваных у IV квартале. Таму задачу стварэння аграмаджанага стада буйнай рагатай жывёлы і авечак у кожным калгасе на аснове арганізацыі як спецыялізаваных ферм (МТФ, СТФ, ОТФ), так і змешаных праз усямернае ўзмацненне тэмпаў закупкі і кантрактацыі маладняка калгасамі ў калгаснікаў аднаасобнікаў, куплі жывёлы ў соўгасах, а таксама праз поўнае захаванне ўласнага прыплоду, астаецца важнейшай задачай на бліжэйшы час.

Калі ў першыя гады масавай калектывізацыі калгаснае стада ў асноўным узрастала за кошт аграмаджанай жывёлы і куплі, то ў апошні час фермы БССР маюць ужо сур'ёзныя зрухі ў справе вырошчвання ўласнага прыплоду.

Мы маем рэзкае павелічэнне маладняка буйнай рагатай жывёлы і свіней у калгасным стадзе за апошні год, асабліва па цялятах (112 цялят на 100 кароў).

Колькасць парасят на 100 матак таксама павялічылася (178 у 1933 г. і 223 у 1934 г.).

Аднак, абсалютная колькасць парасят на 100 матак усё-ж такі нязначная, што тлумачыцца невыкананнем плана злучной па СТКФ у IV-м квартале 1933 г., з прычыны чаго значная частка апаросаў была перасунута на другое паўгоддзе 1934 г.

Павелічэнне колькасці маладняка знаходзіцца ў простай залежнасці ад лепш праведзенай злучнай і скарачэння адыходу прыплоду. Падзеж маладняка ўсё яшчэ нецяр-

Нараўлянскі	8,1

Раёны з найбольшым проц. адыходу

НАЗВА РАЁНА	Процант адыходу
І. МТФ (цялята)	
Чэрыкаўскі	37,8
Чачэрскі	29 9
Клімавіцкі	27,7
Касцюковіцкі	25,0
ІІ. СТФ (парасяты)	
Клічаўскі	30,7
Чырвонапольскі . . .	26,5
Барысаўскі	31,2
Дзяржынскі	29 6
Уздзенскі	24,3
Камарынскі	26,6

Тут трэба спыніцца на тым, што Барысаўскі раён, які амаль па ўсіх паказальніках,—ураджайнасць, тэрміны і якасць пасеву, — ідзе не дрэнна, а вось па маладняку, па свіннях асабліва, ён яшчэ ідзе дрэнна. Тут трэба будзе добра папрацаваць над тым, каб той вельмі вялікі падзеж парасят, які ёсць па Барысаўскаму раёну, рашуча скараціць і выйсці ў рады перадавых раёнаў.

Па аўцаводчых фермах самы маленькі падзеж маюць Пухавіцкі, Дрысенскі, Бабруйскі, Лельчыцкі, Магілеўскі раёны, самы вялікі падзеж даюць Рагачоўскі, Чачэрскі, Любаньскі раёны.

Таварышы чачэрцы — тав. Гарбачоў які ўдзельнічае ў рабоце з'езда, Чачэрск нельга аднесці да раёнаў перадавых. Чачэрск цягнецца ў хвасце амаль па ўсіх кампаніях Але яшчэ горш, калі Чачэрск выходзіць па жывёлагадоўлі. Тут ён у ліку самых горшых раёнаў. Дзе прычына: Чаму ў суседніх раёнах падзеж цялят складае 5-6 проц., а ў Чачэрску — 30 проц?

Гэта сведчыць аб тым, што ў раёне справай жывёлагадоўлі у прыватнасці справай аўцагадоўлі, не займаюцца.

Таксама высокі процант падзяжу па авечках па Петрыкаўскаму, Любаньскаму і Камарынскаму раёнах. Такі-ж малюнак даюць паасобныя раёны, дзе большы процант хістання па паасобных фермах.

Такі малюнак даюць паасобныя раёны па захаванню прыплоду.

Такіх ферм дзесяткі амаль у кожным раёне. У той-жа час пакуль не выключэннем з'яўляюцца і такія фермы, як СТФ «Ударнік», Сенненскага раёна, у якой з нарадзіўшыхся 60 парасят пала 30 і прырэзана 8; СТФ «Чырвоны араты» таго-ж раёна — нарадзілася 72 парасяты, пала 38, прырэзана 9; СТФ «Іскра», Любаньскага раёна — нарадзілася 161 парасят, пала 85 і прырэзана 10. СТФ «Дыктатура пролетарыята», Быхаўскага раёна — нарадзілася 96, пала 69 або 72 проц. адыходу; у калгасе «Пролетарый», Н-Маліцкага сельсовета, Чачэрскага раёна— 5 кароў утанулі ў балоце. Каровы

выконваюць план здачы мяса свінаводчыя і аўцаводчыя фермы, пры перавыкананні плана малочнымі фермамі.

Так абстаіць справа са становішчам жывёлагадоўчых ферм БССР.

Адсюль выцякаюць наступныя асноўныя задачы ў адпаведнасці з указаннямі чэрвеньскага пленума ЦК ВКП(б):

1. Да 1-га красавіка 1935 г. практычна вырашыць пастаўленую чэрвеньскім пленумам задачу «ніводнага калгаса без фермы», у адносінах усіх калгасаў. Адначасова з гэтым дабіцца, каб да канца года не было ніводнага калгаса без буйнай рагатай жывёлы, свіней і авечак.

Практычнае ажыццяўленне гэтых задач патрабуе велізарнай работы па кантрактацыі і куплі маладняка калгасамі ў калгаснікаў і аднаасобнікаў, а таксама арганізацыі расстаноўкі жывёлы паміж фермамі (унутрыкалгасная купля-продаж).

2. Правесці кантрактацыю і куплю маладняка для папаўнення існуючых ферм і арганізацыі новых у 1935 г. у калгаснікаў і аднаасобнікаў 85.000 цёлак, у тым ліку не менш 63.000 да 1-IV 1935 г. (уключаючы і куплю IV квартала 1934 г.), 1.000 галоў маладняка ў соўгасах і 10.000 парасят у соўгасах.

3. Вырасціць у калгасах у 1935 годзе маладняка для пашырэння вытворчага стада ферм: цялят—239.000 галоў, парасят—190.000 галоў і ягнят—59.000 галоў, уключаючы і закупленых.

4. Давесці пагалоўе ў фермах на канец 1935 г.: буйнай рагатай жывёлы да 686.0 галоў або 35.4 проц. прыроста за год, у тым ліку кароў да 200.000 (25 проц. прыросту); свіней—да 245.000 галоў (29 0 проц. прыросту), у тым ліку 60 000, або 19.7 проц., авечак да 150.000 галоў, або 25 проц. прыросту.

Выкананне гэтай праграмы патрабуе асабліва напружанай работы ўсіх раёнаў, і асабліва ў тых раёнах, дзе жывёлагадоўля панесла найбольшыя страты рэарганізацыйнага перыяда і дзе шчыльнасць калгаснага пагалоўя на адзінку плошчы і на калгасны двор найменшая. Гэтыя раёны абавязаны даць найбольшы прырост. Так, Крычаўскі раён павінен будзе даць прырост стада буйнай рагатай жывёлы ў калгасах 54.5 проц., Церахоўскі — 56.0 проц.; Камарынскі—50 0 проц.; Полацкі—70 проц. па свіннях; Расонскі—75.0 проц.; Сіроцінскі—118,0 проц.; Чашніцкі—82.0 проц., Гарадоцкі—110 проц., Віцебскі—106,0 проц.; Крупскі—71,0 проц.; Гомельскі—77.0 проц.

Пастаўленыя задачы для кожнага раёна абсалютна рэальны і на выкананне іх павінны быць зараз-жа мабілізаваны калгасы, земорганы, сельсоветы і РВК з тым, каб безумоўна захаваць і вырасціць прыплод ад уласнага стада і поўнасцю выканаць план кантрактацыі і куплі.

(ПРАЦЯГ БУДЗЕ).

КОЖНУЮ ГАДЗІНУ ЗМАГАЦЦА У КОЖНЫМ РАЕНЕ, КАЛГАСЕ, ВЕСЦЫ ЗА ВЫКАНАННЕ ІЛЬНОЗАГАТОВАК ДА VII УСЕСАЮЗНАГА З'ЕЗДА СОВЕТАЎ

ПАМЯЦІ ІЛЬІЧА

За гэтыя дні на трыбуне з'езда советаў прайшло многа знатных людзей рэспублікі. Многа яркіх слоў аб іх выключных справах прагучэла ў зале. Гэтыя вобразы, перажытыя з'ездам, учора былі вельмі свежымі і яны маглі лепш за ўсё ўпрыгожыць мужны профіль Леніна, перад якім схіл'ў з'езд агорнутыя сумнай жалобнай каймой чорнага крэпа сцягі.

Тав. Чарвякоў адкрыў жалобнае пасяджэнне, прысвечанае 11-годдзю з дня смерці Владзіміра Ільіча Леніна. Напаўняючы залу, пранікаючы ў сэрцы, выходзячы з Дома ўрада ў жалобную сталіцу, рыдае і грыміць мелодыя шапенаўскага пахавальнага маршу. Дзве тысячы чалавек стаяць у зале пасяджэнняў Дома ўрада. Куды ляцяць іх думкі на дрыжачых акордах жалобнага сімфанічнага аркестра?

Ленін памёр, але мы непахіснай сцяной стаялі і стаім вакол створанай ім партыі, вакол вялікага правадыра і настаўніка Сталіна.

Няўжо сівы стары Язэпаў, пазаўчора кляўшыйся з гэтай трыбуны выконваць заветы Леніна, не ёсць жывое ўвасабленне ленінізма? Няўжо лепшая ўдарніца соўгаса тав. Багданава або дзеці, што прыходзілі ў гэту залу і пададзіцячаму палка прасілі перадаць прывітанне Сталіну, не ёсць вобразы вялікага вучэння пролетарыята — ленінізма?

Жалобна і пяшчотна пелі скрыпкі аб цяжкай утраце, ва ўвесь голас спявалі яны аб вечным бяссмерці і вечнай славе.

Аб перамогах ленінскай лініі, па якой наперакор усім ворагам вядзе нашу краіну Сталін, які даў клятву большэвіка над грабам Леніна, — у глыбокім маўчанні з'езда сказаў прамову прэзідэнт Ака-

УЧОРА НА РАНІШНІМ ПАСЯДЖЭННІ З'ЕЗДА СОВЕТАЎ З ВЯЛІКАЙ ПРАМОВАЙ ВЫСТУПІЎ САКРАТАР ЦК КП(б)Б тав. Н. Ф. ГІКАЛО

Дзеннік ранішняга пасяджэння з'езда 21 студзеня

✱ Старшынствуе тав. **Марусевіч.** Прадаўжаюцца спрэчкі па дакладу тав. **Сурты.**

✱ Жорстка і па-дзелавому крытыкавалі выступаўшыя ў спрэчках работу Наркамата аховы здароўя, унослі шмат прапаноў, як палепшыць работу лекавых устаноў.

✱ Аб барацьбе з цякучасцю і ўраўнілаўкай сярод урачэбнага персанала гаварылі т.т. **Патапенка** (Асіпавічы) і **Сакалінскі** (Менск).

✱ Тав. **Наўгольны** лічыць ненармальным тое, што Наркамат аховы здароўя не жадае вывучаць і выкарыстоўваць наяўныя ў Бабруйскім раёне курортныя крыніцы салёнай вады.

✱ Аб няўважлівых і бюракратычных адносінах медперсанала да працоўных гаворыць тав. **Матвеева** (Магілеў).

✱ Тав. **Гінзбург** (Менск) указвае на неабходнасць узмацнення санітарнай работы. Аб гэтым-жа гаворыць і тав. **Паўлюшэс** (Полацк).

✱ Сур'ёзнае абвінавачанне Наркамату аховы здароўя прад'явіла тав. **Кузняцова** (Менск).

✱ Т.т. **Угначоў** (Быхаў), **Ляўкова** (Добруш) і **Лабанаў** (Орша) указваюць на дрэнную арганізацыю медыцынскага абслугоўвання ў іх раёнах і слабую работу медперсанала.

✱ З вялікай прамовай выступіў тав. **Конік** — загадчык аддзела культуры і прапаганды ленінізма ЦК КП(б)Б, а таксама т.т. **Кавальчук** — старшыня ЦСПСБ, **Стукалаў** — сакратар ЦК ЛКСМБ, **Жарскі** — рэдактар газеты «Орка», **Нейштадт** — намеснік наркома аховы здароўя, **Самардзіна** (Парычы), **Мягкая** (Віцебск) і **Штэйман** (Новабеліца).

✱ На гэтым спрэчкі па дакладу тав. Сурты закончаны.

✱ З яркай вялікай прамовай выступіў сакратар Цэнтральнага Камітэта КП(б)Б тав. **Н. Ф. ГІКАЛО.** З'яўленне тав. **Гікало** на трыбуне было спаткана громам апладысментаў, перайшоўшых у авацыю. Прамова тав. Гікало, якая прадаўжалася каля двух гадзін, шмат разоў перарывалася бурнай авацыяй дэлегатаў з'езда, дэманстраваўшых сваю адданасць справе Леніна — Сталіна, сваю гатоўнасць у любы момант стаць на абарону соцыялістычнай бацькаўшчыны і даць сакрушальны адпор ворагам рабочага класа.

ДА VII УСЕСАЮЗНАГА З'ЕЗДА СОВЕТАЎ ПОЎНАСЦЮ ВЫКАНАЦЬ ПЛАН ІЛЬНОЗАГАТОВАК

Больш паловы раёнаў БССР выканалі план ільнозагатовак і разгарнулі загатоўкі ільнопрадукцыі звыш плана. Адначасова каля паловы раёнаў рэспублікі плана не выканалі. З іх рад рашаючых зусім спынілі загатоўкі. У выніку апошняя пяцідзеўка дала небывала нізкі прырост загатовак—0,1 проц. Такое становішча пагражае зрывам плана.

РАСОНСКІ раён выканаў толькі 87,8 проц. плана. На гэтым мясцовыя кіраўнікі супакоіліся. У раёне пашырана думка, што ільну больш няма і план выканан не будзе. Гэтыя дэмабілізацыйныя настроі скарыстоўваюцца класава-варожымі элементамі, каб сарваць выкананне плана ільнозагатовак.

На справе-ж ільну ў раёне, нават зараз, калі вялікая колькасць ільнопрадукцыі разбазарана, даволі для выканання плана. Напрыклад, у калгасе ІМЯ ПОСТЫШЭВА, брыгада выявіла 30 кгр. высокаякаснага ільновалакна, схаванага кулацкім агентам, старшынёй калгаса МЕЛЕХАВЫМ.

Вялікая колькасць ільну знойдзена ў члена праўлення гэтага-ж калгаса Смаляковай. У калгасе створаны ўсе ўмовы для раскрадвання ільну. Аднаасобнік Шаталёнак беспакарана раскрадвае калгасны лён. Два вазы трасты ён прадаў на рынку. Не гледзячы на тое, што калгас далёка не выканаў свайго плана, частка ільну раздана калгаснікам.

У калгасе «СТАЛІНЕЦ» адказным за лён з'яўляецца кулак Бельловіч. Ён наўмысна наймаў апрацоўваць лён кулакоў, каб даць ім магчымасць раскрадваць яго. Колькасць раскрадзенага ільну не паддаецца ўліку. Бескантрольнасць у калгасе «БЕЛАРУСКІ БАТРАК» прывяла к таму, што аднаасобнік Сівохін накрыў страху ўкрадзенай у калгасе трастой.

МСЦІСЛАЎСКІ раён не выканаў нават і трох чвэртак плана ільнозагатовак (73 проц.). Тут з боку кіраўнікоў раёна можна пачуць скаргі на недахват рабочай сілы і т. д.

На справе-ж, як нам паведамляе тав. Б. М., галоўная прычына невыканання плана — кулацкая падрыўная работа, адсутнасць дысцыпліны ў радзе калгасаў раёна. Калгас «УДАРНІК», Даўгавіцкага сельсовета, з 93 цэнт. ільновалакна, якія яму трэба здаць па плану, здаў толькі 64. Не гледзячы на гэта, значная частка калгаснікаў і калгасніц зусім не выходзяць на ільноапрацоўку. Астатняя частка на работу выходзіць у 11 гадзін. Замест нормы выпрацоўкі ў 6 кгр. у сярэднім вытропваецца толькі 2 кгр. Старшыня калгаса ДРАЧОЎ замест кіраўніцтва апрацоўкай ільну сістэматычна п'янствуе, па некалькі дзён зусім не бывае ў калгасе. Аб усім гэтым ведае сельсовет і райвыканком, але мер яны ніякіх не прымаюць.

Гарадоцкі раён выканаў толькі 88 проц. плана загатовак ільновалакна. За апошнюю пяцідзеўку па раёну не загатоўлена ні аднаго кіло ільну. Загатоўкі фактычна спынены. У Полацкім сельсовеце, Гарадоцкага раёна, ні адзін калгас не выканаў свайго плана ільнозагатовак. Не выканала плана і пераважная частка аднаасобнікаў. Не гледзячы на гэта, старшыня сельсовета і парторг спынілі ўсякую работу па ільнозагатоўках.

Усе гэтыя факты паказваюць, што ў радзе раёнаў кіраўнікі яўна дэмабілізаваліся на рашаючым этапе загатовак. Гэта ставіць пад пагрозу выкананне рэспубліканскага плана ільнозагатовак.

БССР можа і павінна выйсці да VII усесаюзнага з'езда советаў з поўным выкананнем плана ільнозагатовак. Кожны процант плана мае зараз рашаючае значэнне. Трэба нанесці рашучы ўдар дэмабілізацыйным настроям, арганізаваць масу калгаснікаў і працоўных аднаасобнікаў на барацьбу з кулацкім сабатажам, павесці сапраўдную барацьбу са стратамі. Гэта забяспечыць нам выкананне плана ільнозагатовак да VII усесаюзнага з'езда советаў.

СПРЭЧКІ ПА ДАКЛАДУ УРАДА БССР

ДА НОВЫХ ПЕРАМОГ

Прамова намесніка старшыні СНК БССР тав. А. М. СААК'ЯНА

Мінуўшыя з часу X з'езда советаў 4 гады заслужана ўвойдуць у гісторыю, як Саюза Соцыялістычных Совецкіх Рэспублік у цэлым, так і ў гісторыю Беларускай ССР, як перыяд найбольш значных, найбольш рашаючых перамог на фронце класавай барацьбы рабочага класа, на фронце соцыялістычнага будаўніцтва.

Не толькі справаздачны даклад урада нашай рэспублікі, але і выступленні тут на з'ездзе рабочых, калгаснікаў, армейцаў і гаспадарнікаў багата ілюстравалі лічбамі тыя бясспрэчныя дасягненні, тыя бясспрэчна вялікія перамогі, якія мае наша рэспубліка ў справе соцыялістычнага будаўніцтва за гэтыя 4 гады.

Бо факт-жа, што мы падыходзілі да X з'езда советаў у той год, калі яшчэ толькі вырашалася ў сельскай гаспадарцы праблема, пастаўленая тав. Леніным — «хто каго». Прайшло ўсяго толькі 4 гады. Тэрмін як быццам-бы невялікі, але ўжо далёкі пройдзены этап.

Ужо ў 1931 г. асноўную і большую частку таварных мас сельска-гаспадарчых прадуктаў даюць нашай дзяржаве, нашым спажыўцам, нашым рабочым нашы калгасныя гаспадаркі. З гэтага года нашы калгасы пачынаюць умацоўвацца, атрымліваць адну перамогу за другой.

Бо факт-жа, што за гэтыя 4 гады ў валавой прадукцыі народнай гаспадаркі ўдзельная вага прамысловасці дасягнула 67 проц. супроць 41 проц., не гаворачы аб тым, што мы за гэтыя 4 гады пусцілі ў эксплаатацыю цэлы рад новых буйнейшых прамысловых прадпрыемстваў

могу з боку такой вялікай пролетарскай рабочай партыі, якою з'яўляецца Усесаюзная Комуністычная партыя большэвікоў, пад кіраўніцтвам такога геніяльнага, такога не паўтарымага правадыра, прыяцеля і настаўніка працоўных усяго свету, якім з'яўляецца таварыш Сталін **(Апладысменты).**

І, зразумела, што маючы грунтоўную дапамогу ўрада Саюза ССР, маючы шырокую дапамогу і падтрыманне рускага рабочага класа пад геніяльным кіраўніцтвам партыі Леніна-Сталіна Совецкая Беларусь павінна была дабіцца тых перамог, якімі ганарацца рабочыя і калгаснікі БССР. Але таварыш Сталін нас вучыў, каб на поспехах не спыняліся, каб мы не супакойваліся дасягненнямі, каб мы памяталі заўсёды, што гэтымі поспехамі справа канчаткова не рашаецца, што перад намі яшчэ вялікія і буйныя задачы, што ў нас побач з поспе-

у такім становішчы справу мы не можам, бо вопыт 1934 г. вучыць нас таму, каб мы ў гэтым напрамку зрабілі карэнны пералом, каб мы куды лепш пачалі будаваць, чым будавалі ў 1934 г.

Мала таго, у галіне будаўніцтва мы маем такое становішча, калі цэлы рад нават не буйных, а сярэдніх будоўляў пераходзяць з года ў год толькі таму, што гаспадарчыя арганізацыі не патурбуюцца заняцца імі як след, не ўдасужацца падрыхтаваць пытанні гэтага будаўніцтва так, каб у найкарацейшы тэрмін, у адзін год закончыць будаўніцтва гэтых аб'ектаў.

Я вам прачытаю назвы некаторых будоўляў, якія мы і ў 1934 г. не закончылі, не гледзячы на тое, што ў нас рашуча ўсе магчымасці былі к таму, каб закончыць гэтыя будоўлі. З 1930 г. будуецца лазня ў Віцебску, з 1930 г. будуецца сілікатны завод у Оршы, з 1930

Нам трэба сур'ёзна ў гэтым годзе задумацца над пытаннем торфаўгнаення. Чаму аб гэтым пытанні тут не гавораць? Ці ёсць гэта рэзультат таго, што твар Совецкай Беларусі змяніўся, што краіна з дрыгвы балот ператвараецца ў квітнеючую совецкую рэспубліку? Але і гэты матыў не можа апраўдаць і нас і вас, выступаючых тут. Нам трэба сур'ёзна задумацца над гэтым. Сотні тысяч тон торфу трэба будзе вывезці на нашы соцыялістычныя палі, каб дабіцца павышэння ўраджайнасці с.-т. культур, у тым ліку і ільну. Нам трэба больш зрабіць у частцы механізацыі першапачатковай апрацоўкі ільну.

Па дакладу тав. Галадзеда вельмі мала выступленняў па пытаннях нашай падрыхтаванасці да веснавой пасеўнай кампаніі. Па вопыту мінулых 2-3 год трэба сказаць, што зараз нярана ўжо гаварыць нам аб надыходзячай веснавой пасеўнай кампаніі. Мы-ж памятаем, таварышы, што ў мінулым годзе, прыкладна ў гэты-ж час, мы прыступілі да падрыхтоўчай работы і тым не менш у веснавой пасеўнай кампаніі мы мелі прарывы па цэламу раду раёнаў. Я не назаву гэтых раёнаў, але-ж мы не ўпэўнены ў тым, што пагроза ў той ці іншай меры зрыву веснавой пасеўнай кампаніі сёння адпала і што гэта пагроза не можа стаць рэальнай у адносінах хоць-бы тых-жа раёнаў, якія і ў 1934 г. цягнуліся ў хвасце.

Важнейшая задача ў гэтай галіне — гэта планаванне сяўбы. Бо мы-ж у мінулым годзе мелі факты, калі планы сяўбы для асобных калгасаў, для некаторых аднаасоб-

ЗА МЯЖОЙ

ФАШЫСТЫ ПАТРАБУЮЦЬ ПЛЕБІСЦЫТА У АЎСТРЫІ

ПАРЫЖ, 20 студзеня (БЕЛТА). Як паведамляюць з Вены, у сувязі з зыходам саарскага плебісцыта, у Штырыі ўзмацнілася нацыянал-соцыялісцкая прапаганда. У раёне Фраўэнфельд арыштавана 20 на-

ДЭМАНСТРАЦЫІ У АБАРОНУ РАКОШЫ

ЛОНДАН, 20 студзеня (БЕЛТА). Як паведамляюць з Нью-Іорка, перад мясцовым венгерскім консульствам адбылася рабочая дэманстрацыя ў абарону **Ракошы.** Дэманстранты вылучылі дэлегацыю, перадаўшую консулу патрабаванне аб неадкладным вызваленні Ракошы. На масавым

дэміі навук т. Горын. І калі яшчэ раз перад з'ездам ва ўсім бляску свайго генія паўстаў мудры зодчы соцыялізма Сталін, з'езд бурнай авацыяй спаткаў прывітанне яму, любімаму правадыру большэвікоў і другу прыгнечаных усяго свету.

Воплескамі пакрыла зала прывітальную тэлеграму дэлегатаў XI усебеларускага з'езда советаў, вітаючага ад імя мільёнаў выбаршчыкаў баявы штаб соцыялістычнай будоўлі — ЦК КП(б)Б на чале з тав. **Гікало.**

І на трыбуну, з якой гаварылі прамовы і чыталі вершы, з якой людзі кляліся і расказвалі аб сваіх перамогах, выходзяць пяўцы, Вагнераўская ўверцюра клакоча і расце ў зале з'езда вечнай славай, жалобай, сілай, бяссмерцем.

Памяць вялікага правадыра сусветнага пролетарыята, памяць Леніна, шануе XI усебеларускі з'езд советаў.

□ □ □ □ □

ПАСТАНОВА ПЛЕНУМА ГОМЕЛЬСКАГА ГОРСОВЕТА

Пленум Гомельскага горсовета сумесна з гарадскім партыйным, комсамольскім, прафесіянальным і гарнізонным актывам, сабраўшыся ўшанаваць памяць В. І. Леніна і падвесці вынікі 11 гадам барацьбы краіны Советаў пад кіраўніцтвам таварыша Сталіна, заслухаўшы паведамленне дэлегата XI усебеларускага з'езда советаў аб работах з'езда, цалкам і поўнасцю далучаецца да рашэння з'езда, адабраючага работу ўрада БССР, дасягненні якога з'яўляюцца лепшым доказам аграмадных поспехаў партыі, рабочага класа і калгаснага ладу, арганізатарам і натхніцелем якіх з'яўляецца ленінская партыя на чале з любімейшым вялікім Сталіным, вядучыя партыю і краіну па ленінскаму шляху.

Няхай жыве ленінскі ЦК ВКП(б) і наш любімы вялікі Сталін!

Няхай жыве БССР — неадлучная частка ўсяго СССР — моцны фарпост на Захадзе!

Няхай жыве ЦК КП(б)Б — арганізатар соцыялістычных перамог БССР і яго кіраўнік тав. Гікало!

Няхай жыве XI з'езд советаў і рабоча-сялянскі ўрад БССР!

Менск, друкарня «Звязды».

тэхнікі.

Мы маем зараз прамысловыя прадпрыемствы, якімі заслужана рабочы клас, калгаснае сялянства могуць сапраўды ганарыцца. Мы за гэтыя 4 гады пусцілі ў эксплаатацыю такія буйнейшыя прамысловыя прадпрыемствы, як Крычаўскі цэментны завод, дрэваапрацоўчы завод у Гомелі, мартарынавы завод, маслабойны завод і цэлы рад другіх буйнейшых прадпрыемстваў, робячых гонар нашай совецкай дзяржаве, нашай рэспубліцы.

І ў частцы перабудовы нашай вёскі, у частцы ўмацавання нашага калгаснага ладу мы дабіліся за гэтыя 4 гады буйнейшых рэзультатаў. Мы ў асноўным закончылі калектывізацыю нашай сельскай гаспадаркі дабіўшыся на 1-і гэтага года больш 72 проц. калектывізацыі сялянскіх гаспадарак і яшчэ большага процанта калектывізацыі зямельнай пасеўнай плошчы рэспублікі.

Мы за апошнія гады, асабліва за апошнія два гады, маем бясспрэчныя дасягненні ў справе арганізацыйна-гаспадарчага ўмацавання нашых калгасаў. Нормы на працадзень павышаюцца з кожным годам. Калгасы заслужана становяцца большэвіцкімі, калгаснікі становяцца заможнымі і культурнымі.

І ў галіне культуры мы можам сёння ганарыцца вялікімі поспехамі. Беларусь, якая пры царскім рэжыме з'яўлялася поўкалоніяй, Беларусь, якая не мела ні адной газеты і ні аднаго тэатра, не мела на мясцовых мовах школ, — зараз, к XI з'езду советаў, Беларуская Соцыялістычная Совецкая Рэспубліка пакрылася густой сеткай не толькі сярэдніх школ, не толькі тэхнікумаў, але і вышэйшых навучальных устаноў, тэатраў, газет, выдавецтваў на мовах усіх народаў, насяляючых Совецкую Беларусь. Факт-жа, што СССР у цэлым і Беларуская ССР у прыватнасці з поспехам выканалі завет тав. Леніна і стварылі цесны саюз народаў і ўзор нацыянальнага міру, небывалы пры буржуазіі і немагчымы ў буржуазным ладзе.

Мы абавязаны, таварышы, сказаць перад тварам працоўных усяго свету, што нашы перамогі з'явіліся рэзультатам у першую чаргу таго, што мы, Совецкая Беларусь, з'яўляемся неадлучнай, неадрыўнай, кроўнай часткай вялікага Совецкага Саюза, будуючага комунізм пад кіраўніцтвам большэвіцкай партыі. Мы абавязаны сказаць кожнаму працоўнаму, кожнаму рабочаму і калгасніку, што гэтых найвялікшых перамог мы здолелі дабіцца пры штодзеннай шырокай маральнай і матэрыяльнай дапамозе з боку рускага рабочага класа, самага перадавога, самага рэволюцыйнага ў свеце рускага рабочага класа. Без гэтай шырокай штодзеннай дапамогі мы, параўнальна маленькая рэспубліка, не маглі-б дабіцца гэтых буйнейшых поспехаў, гэтых буйнейшых перамог.

Мы не маглі-б дабіцца гэтых перамог, калі-б у нас за спіной не было такой апоры, якою з'яўляецца перадавы рэволюцыйны рускі рабочы клас. Мы дабіліся гэтых перамог, нарэшце, і таму, што мы мелі кіраўніцтва і штодзенную дапа-

мы павінны выпраўляць, і што ў нас наперадзе яшчэ вялікая барацьба, упартая барацьба.

Мы маем будні нашага будаўніцтва, будні нашай барацьбы за соцыялістычнае будаўніцтва. Дазвольце мне некалькі слоў сказаць таксама аб гэтых буднях, бо ганарачыся нашымі дасягненнямі, мы не можам забываць аб буднях, аб памылках і аб бліжэйшых задачах.

Перш за ўсё мы былі слабы за мінулы перыяд часу ў галіне капітальнага будаўніцтва. Вы ведаеце, што па дакладу тав. Галадзеда выступаючыя таварышы, гаворачы аб капітальным будаўніцтве, галоўным чынам напіралі на неабходнасць павелічэння капітальных укладанняў у тую ці іншую галіну народнай гаспадаркі. Вы памятаеце, што ўсе амаль выступаючыя таварышы гаварылі аб неабходнасці ўзмацніць будаўніцтва ў той ці іншай галіне. Але таварышы мала гаварылі аб дрэнным скарыстанні сродкаў, выдзеленых на будаўніцтва. Мы маем такое становішча, што ў пачатку гаспадарчага года звычайна наркаматы і гаспадарчыя арганізацыі патрабуюць, каб на іх долю капітальных укладанняў было прадугледжана ў большым размеры і аб'ёме. Але кожны раз к канцу года аказваецца, што з-за недастатковай падрыхтаванасці, у выніку нашай дрэннай, недастаткова энергічнай і няўмелай работы, частка сродкаў аказваецца ўсё-ж нескарыстанай. Тое-ж самае мы мелі ў 1934 годзе, тое-ж самае мы будзем мець у 1935 годзе, калі мы загадзя ў пачатку гаспадарчага года не прымем меры к таму, каб выправіць гэтыя памылкі і навучыцца лепш будаваць.

У чым заключаюцца недахопы нашай работы па капітальнаму будаўніцтву? Недахопы гэтыя заключаюцца ў тым, што з самага пачатку гаспадарчага года мы не ведаем, што мы будзем будаваць і як мы будзем будаваць. Недахопы заключаюцца ў тым, што мы патрабуем вялікіх капітальных укладанняў, але часта прыступаем да буйнейшых будоўляў без усякіх праектаў і без усякіх каштарысаў. Дазвольце вам, таварышы, сказаць, што пасля пастановы саюзнага ўрада аб спыненні будаўніцтва без каштарысаў і праектаў, у кастрычніку-лістападзе мы спынілі фінансаванне 214 аб'ектаў, па якіх не было ні праектаў, ні каштарысаў. Такім чынам, 214 новых аб'ектаў былі пастаўлены пад пагрозу зрыву толькі таму, што гаспадарчыя арганізацыі нашы не паклапаціліся своечасова падрыхтаваць праекты, своечасова не падрыхтаваліся, каб асвоіць будаўніцтва гэтых прадпрыемстваў на суму ў 35 млн. руб. Вы бачыце, што на кожную з гэтых будоўляў прыходзіцца прыкладна 160 тысяч руб. Будаўніцтва як быццам невялікае, сярэдняга размеру і не складанае, і можна было-б своечасова падрыхтаваць каштарысы і праекты. Але гэта не было своечасова зроблена.

У 1935 г. мы таксама ўступілі з такім-жа недахопам. Спытайцеся ў нашых гаспадарчых арганізацый, трэстаў, прадпрыемстваў і наркаматаў, ці маюць яны гатовыя каштарысы і праекты па ўсіх будоўлях? Не, не маюць і зараз. Але пакінуць

цэлы рад іншых пачатых аб'ектаў, для скончэння якіх у 1934 г. усё было забяспечана, але якія не закончаны толькі з прычыны нашай дрэннай работы.

Так будаваць далей мы не можам. Нам неабходна ў 1935 г. у частцы капітальнага будаўніцтва стварыць самы рэзкі, самы глыбокі пералом. Будаваць танна, будаваць лепш, будаваць, не замарожваючы на доўгі перыяд нашы дзяржаўныя, народныя сродкі, будаваць хутчэй і танней.

А будаваць танна і хутка — гэта азначае, у прыватнасці, скарыстаць шырока мясцовыя будаўнічыя матэрыялы, асабліва цэглу і чарапіцу. Вельмі часта будаўніцтва новых аб'ектаў зрываецца таму, што некаторыя нашы будаўнічыя арганізацыі і гаспадарнікі лічаць, што будаваць яны будуць толькі жалеза-бетонам і што не будзе дахавага жалеза, не будзе даху. Будынак можа стаяць 2-3 гады без даху і не ўступіць у эксплаатацыю толькі таму, што мала дана дахавага жалеза. З такімі, я-б сказаў, «антыцагляннымі і антычарапічнымі» настроямі трэба будзе ў 1935 г. пакончыць.

Зараз урадам ужо распрацоўваюцца мерапрыемствы па паляпшэнню праектавання новага будаўніцтва. Намечаны мерапрыемствы, каб шырока ўкараняць у наша новае будаўніцтва чарапіцу.

Другое пытанне, гэта пытанне ільну і перапрацоўкі яго. Беларусь лічыцца адной з асноўных рэспублік па вытворчасці ільну. Беларускі лён і па якасці і па колькасці ў прамысловасці нашага Саюза займае адно з першых месц. Але трэба тут на з'ездзе прызнаць, што мы справе вытворчасці ільну, справе лепшай апрацоўкі ільну, справе ўздыму ільнаводства, справе павышэння ўраджайнасці, справе лепшай уборкі і лепшай апрацоўкі, справе павышэння якасці і высокай нумарнасці ільну да апошняга часу не аддавалі той увагі, якой заслугоўвае беларускі лён.

Зараз саюзны ўрад распрацоўвае рад мерапрыемстваў, намячае плановыя заданні ўсім рэспублікам і абласцям, у тым ліку і Совецкай Беларусі па частцы вытворчасці ільну.

Мы да апошняга часу лічылі 2,7—3,0 цэнтнеры з га салідным ураджаем, мы лічылі, што гэта высокі ўраджай. Але перад намі стаіць задача ў бліжэйшыя два гады дабіцца не менш 4,5 цэнтн. ільну з га.

Ёсць некаторыя таварышы, якія лічаць, што можна быць за лён, але можна быць супроць канюшыны. Гэта няправільна, гэта неабдумана. Нам неабходна ў гэтым годзе прыняць рашучыя карэнныя меры па частцы ўкаранення канюшыны, насенне якой, да рэчы сказаць, у большасці нашых раёнаў поўнасцю не загатоўлена, не гледзячы на тое, што ўсе тэрміны мінулі

змяняліся. Да таго дрэнна было пастаўлена планаванне з самага пачатку, што ў працэсе сяўбы і нават у апошнія дні сяўбы прыходзілася гэтыя планы мяняць. Дапусціць сабе такую «раскош» на 1935 год мы не можам. Трэба прыступіць да сяўбы, маючы задоўга да гэтага канчатковыя планы сяўбы. Трэба закончыць планаванне сяўбы ў такі тэрмін, які даваў-бы нам магчымасць да пачатку сяўбы гэтыя планы сяўбы па кожнаму соўгасу, па кожнаму калгасу ў паасобку абмеркаваць ва ўсіх калгасах і соўгасах. Каб дабіцца гэтага, нам трэба сёння-ж пачаць работу, улічваючы вопыт мінулых гадоў, забяспечыць таксама і ўсе іншыя падрыхтоўчыя работы.

Далей, пытанне якасці насення. Вы ведаеце неаднаразовыя ўказанні нашага ўрада і ЦК нашай партыі аб неабходнасці дэтальнай праверкі ў кожным калгасе, у кожным свірне якасці насенных матэрыялаў. Ці зроблена гэта, ці падрыхтавалі мы той асноўны матэрыял — насенне, без якога ніякай веснавой сяўбы ў нас не можа быць? Пасеўны матэрыял на сёнешні дзень яшчэ якасна не ўсюды правераны, і ў радзе месц зусім не праверан. Да гэтай работы нам трэба прыступіць зараз, прычым гэту праверку мы не можам абмежаваць аднаразовай праверкай. Трэба сістэматычна, у месяц два разы, магчыма і больш (у залежнасці ад якасці насення і ўмоў хавання) правяраць насенне і сачыць за тым, каб насенфонды не псаваліся, прымаючы меры да лепшай аховы насення.

Барацьба за добраякасны насенны фонд і за паспяховае правядзенне яравой сяўбы — ёсць барацьба за далейшую большэвізацыю калгасаў і за заможнае і культурнае жыццё калгаснікаў.

Таму задача ўсіх калгасаў, задача раённых арганізацый, Наркамзема і ўрада, каб зараз, сёння, у гэтыя-ж дні пачаць займацца пытаннямі лепшай падрыхтоўкі пасеўнай кампаніі, такой падрыхтоўкі, якая забяспечыла-б у 1935г. у гэтай важнейшай галіне нашай работы перамогі ў саюзным маштабе.

Таварышы, мы маем усе магчымасці к таму, каб у 1935 годзе працаваць лепш, чым мы працавалі ў мінулыя гады.

Мы маем партыю, маем правадыра таварыша **Сталіна,** якія ў 1935 годзе будуць дапамагаць нам таксама, як дапамагалі ў 1934 годзе і раней.

Мы маем за сваёй спіной вялікі вопыт мінулых гадоў, асабліва 1934 года.

Ад нас, ад нашай энергіі будзе залежыць — ці здолеем мы скарыстаць усе даныя нам магчымасці, каб у 1935 годзе выйсці ў перадавыя рады перадавых совецкіх рэспублік і абласцей.

Няхай жыве наша партыя і яе правадыр таварыш Сталін, пад кіраўніцтвам якога мы дабіліся вялікіх перамог, пад кіраўніцтвам якога будзем яшчэ лепш працаваць і перамагаць і ў далейшым! **(Апладысменты).**

цыянал-соцыялісты Верхняй Аўстрыі распаўсюджваюць лістоўкі, у якіх патрабуюць правядзення ў Аўстрыі плебісцыта па прыкладу Саара.

Быўшы нацыянал-соцыялісцкі камісар па аўстрыйскіх справах Габіхт прыбыў у Мюнхен, каб аднавіць сваю дзейнасць у якасці кіраўніка аўстрыйскіх нацыянал-соцыялістаў.

ФАШЫСЦКАЯ ПРАПАГАНДА У ПАЎНОЧНЫМ ШЛЕЗВІГУ

СТАКГОЛЬМ, 19 студзеня. (БЕЛТА). Дацкі друк паведамляе аб узмацненні нацыянал-соцыялісцкай прапаганды ў Паўночным Шлезвігу, асабліва пасля Саарскага плебісцыта. У Фленсбург сёння прыязджае начальнік штаба штурмовых атрадаў Люцэ для правядзення агляду нацыянал-соцыялістаў у паўночным Шлезвігу.

**

Паўночны Шлезвіг па Версальскаму дагавору ў 1919 г. перайшоў ад Германіі да Даніі.

Вашынгтоне.

ТЭРОР У ІСПАНІІ

ПАРЫЖ, 20 студзеня (БЕЛТА). Як паведамляюць з Мадрыда, у Хіхоне аддаль ваеннаму суду 89 матросаў па абвінавачанню ва ўдзеле ў хваляваннях на судне «Лібертад» і ў братанні з паўстанцамі. З гэтага судна была высаджана пяхота ў парту Хіхон і бамбардыраваліся пазіцыі паўстаўшых рабочых у Хіхоне.

Таму-ж ваеннаму суду аддалы 91 рабочы-рэволюцыянер. Урадавы камісар патрабуе вынясення смяротнага прыгавора соцыялістычнаму дэпутату Менендэсу. К 7 гадам прыгавораны 5 рэволюцыянераў з Ламанча.

У Ла-Каруньі рабочы—удзельнік кастрычніцкіх баёў—прыгаворан к 26 гадам турмы. Асадная становішча будзе захавана ў правінцыях Астурыя, Каталонія, Сарагоса, Валенсія, Біскайя і інш. і ў паўночнай Афрыцы. Антыфашысцкі камітэт работнікаў разумовай працы ва Францыі паслаў іспанскаму ўраду тэлеграму пратэсту супроць тэрора ў Іспаніі. Такую тэлеграму паслаў міжнародны камітэт барацьбы супроць фашызма і вайны.

ПАПРАЎКА

Ва ўчарашнім нумары «Звязды» у подпісу пад фотаздымкам на 3-й паласе ўнізе дапушчана апячатка. Подпіс трэба чытаць: «Прадстаўнікі аршанскіх пролетарыяў і калгаснікаў вітаюць XI усебеларускі з'езд советаў».

Адказны рэдактар Н. СТЭРНІН.

Дзярж Яўрэйскі тэатр 31-I і 2-II два канцэрты

Заслуж. арт. рэспублікі ЦЭСЕВІЧ
Білеты прадаюцца.

Гукавы кіно-тэатр „Чырвоная зорка"
Гукавы мастацкі фільм ТРЫ ПЕСНІ аб ЛЕНІНЕ

Гукавы кіно-тэатр „Пролетарый"
Вялікі гукавы фільм КІРАЎ

КІНО „Інтэрнацыянал"
Мастацкі фільм ЗАЎТРА НОЧЧУ

Кіно „СПАРТАК"
Новы выдатны фільм ДЗВЕ НОЧЫ
драма ў 8 частках.

ОРС'у трэста ЛЕСБЕЛ
ПАТРАБУЮЦЦА:
2 бухгалтары-інструктары для раз'ездаў
1 эканаміст кан'юнктурыст,
1 юрысконсульт.
Для работы на перыферыі ў ОРС'ах старшыя бухгалтары.
Зварачацца: Комсамольская 31-33 памяшканне Лесбел, пакой № 7, сектар кадраў.

Жыллёва-зямельнаму кіраўніцтву Менгорсовета
для сталай работы
ПАТРЭБНЫ
гарадскі архітэктар-будаўнік,
інжынер-будаўнік,
два архітэктары-праектыроўшчыкі,
архітэктар-планіроўшчык,
два тэхнікі з архітэктурнай асветай,
ст. бухгалтар,
Машыністка,
два водаправодчыкі
і электраманцёр.
Зварачацца: Менск, пл. Волі № 2, II паверх, да кіраўніка спраў тав. Салаўёва.

Дырэкцыя, МК і супрацоўнікі Інстытута прамысловасці выказваюць свае спачуванне навук. супрацоўн.
тав. Юдас Г. Я.
з прычыны смерці
яе бацькі.

Тыраж 90800.

Уп. Галоўлітбела № К—1019.